

VEILIGHEIDS- EN GEZONDHEIDSPLAN

Referentie van het project	BB 1223
Project en/of Werfadres	Baggerwerken
Opdrachtgever	Haven van Brussel, Redersplein 6 – 1000 Brussel
Veiligheidscoördinator-ontwerp	Ir. Stéphane NOËL – S.H.A. sprl Henri Werriestraat 85/1 – 1090 Jette
Veiligheidscoördinator-verwezenlijking	Ir. Stéphane NOËL – S.H.A. sprl Henri Werriestraat 85/1 – 1090 Jette

WIE CREËERT DE RISICO, BEHEERT DE RISICO

INHOUD

0. Inleiding	4
1. Definities en toepassingsgebied	5
1.1. Definities.....	5
1.2. Afkortingen.....	6
1.3. Toepassingsgebied van de KB 25/01/2001	6
2. Identificatie van de werf	7
2.1. Beschrijving van het project en lijst van de werken	7
3. Documenten te verschaffen door de inschrijvers.....	7
3.1. Prijsberekening van de veiligheidsmaatregelen en - middelen	7
3.2. Verklaring van veiligheids- en gezondheidsintentie.....	7
3.3. Specifieke veiligheids- en gezondheidsplan van de aannemer	7
4. Algemene bepalingen.....	10
5. Planning van het project	12
6. Organisatie van de werf	13
6.1. Installatie van de werf en zijn onderhoud.....	13
6.2. Mobiliteit op de werf.....	14
7. Risicoanalyses.....	15
7.1. Risicoanalyses in verband met de aard van het bouwwerk	15
7.1.1. Organisatie en installatie van de werf.....	15
7.1.2. Analyse van de vergrote risico's	18
7.1.2.1. Risico's wegens aanwezige elektrisch kabels, gasleidingen	18
7.1.2.2. Biologische risico's.....	20
7.1.2.3. Risico van verdrinking.....	21
7.1.2.4. Specifieke risico's : baggerwerkzaamheden.....	22
7.2. Risicoanalyses in verband met de tegelijkertijd en opeenvolgende activiteiten	23
7.3. Risicoanalyse in verband met de activiteit in nadering van de werf – interferentierisico's	23
7.4. Risicoanalyse in verband met mogelijke latere werkzaamheden aan het bouwwerk.....	24
8. Taken en minimale aanwezigheden van de V&GC-verwezenlijking	25
8.1. Taken van de V&GC-verwezenlijking.....	25
8.2. Kritieke fasen.....	26
9. Communicatie.....	27
9.1. Algemene punten van communicatie	27
9.2. Communicatie tussen de tussenkomende partijen en opvolging inzake veiligheid en gezondheid coördinatie.....	27
10. Eerste hulp	29
11. Bijlage	30
11.1. Bijlage 1 : Nuttige adressen	30

11.2.	Bijlage 2 : Offerte voor de veiligheid en de gezondheid	31
11.3.	Bijlage 3 : De instrumenten bij de coördinatie.....	32
11.3.1.	Het veiligheids- en gezondheidscoördinatiedagboek	32
11.3.2.	De postinterventiedossier	33
11.4.	Bijlage 4 : Richtlijnen voor het specifiek veiligheids- en gezondheidsplan (SVGP)	34
11.5.	Bijlage 5 : Veiligheidsaspecten van het werfreglement	36
11.6.	Bijlage 6 : Werkdocumenten	40
11.6.1.	Werkdocument 1: Pre-job meeting: V&G werkvergunning	41
11.6.2.	Werkdocument 2: Registratie Toolbox meeting	42
11.6.3.	Werkdocument 3: Incident rapport	43
11.6.4.	Werkdocument 4: Veiligheid self-audit lijst	47
11.6.5.	Werkdocument 5: Formuleren van opmerkingen.....	50
11.6.6.	Werkdocument 6: Verklaring van veiligheids- en gezondheidsintentie	51
11.6.7.	Werkdocument 7: Identificatieblad voor aannemer.....	52
11.6.8.	Werkdocument 8: SVGP analyse voor aannemers.....	55
11.7.	Bijlage 7 : Bronvermelding reglementeringen	57
11.8.	Bijlage 8: EPC pour travaux ultérieurs	58
11.9.	Bijlage 9 : Integratie van de hoofd-CBM in de planning van de werken	58
11.10.	. Bijlage 10 : Hijsplan voorbeeld	58
11.11.	Bijlage 11: Extract van het Koninklijke Besluit van 25 januari 2001.....	58
11.11.1.	Specifieke verplichtingen van de aannemers.....	58
11.12.	Bijlage 12: Extract van de Wet van Welzijn van 4 augustus 1996.....	60
11.12.1.	Algemene preventiebeginselen alsook de beginselen die tijdens de verwezenlijking van de bouwplaats dienen te worden nageleefd door de aannemers:	60
11.13.	Annexe 13: Leuningen voorbeelden (muren, vloeren,...).....	61

0. INLEIDING

Dit document is opgesteld op basis van het Koninklijk Besluit van 25.01.2001 betreffende tijdelijke of mobiele bouwplaatsen zoals gewijzigd.

Het veiligheids- en gezondheidsplan is het document of het geheel van documenten dat de risico-analyse en de vast te stellen preventiemaatregelen bevat ter voorkoming van de risico's waaraan de werknemers kunnen blootgesteld worden als gevolg van	
1°	de uitvoering van het werk;
2°	de wederzijdse inwerking van activiteiten van de diverse tussenkomende partijen die tegelijkertijd op de tijdelijke of mobiele bouwplaats aanwezig zijn;
3°	de opeenvolging van activiteiten van de diverse tussenkomende partijen op een tijdelijke of mobiele bouwplaats wanneer een tussenkomst, na het beëindigen ervan, risico's laat bestaan voor de andere tussenkomende partijen die later zullen tussenkomen;
4°	de wederzijdse inwerking van alle installaties of alle andere activiteiten op of in de nabijheid van de site waar de tijdelijke of mobiele bouwplaats is gevestigd, inzonderheid het openbaar of privaat goederen- of personenvervoer, het aanvangen of de voortzetting van het gebruik van een gebouw of de voortzetting van eender welke exploitatie;
5°	de uitvoering van mogelijke latere werkzaamheden aan het bouwwerk
Het veiligheids- en gezondheidsplan kan, in voorkomend geval, deel uitmaken van het globaal preventieplan van de opdrachtgever.	

?	Gevaarlijke werken: Het opstellen en bijhouden van een veiligheids- en gezondheidsplan is steeds verplicht voor de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen waar één of meer van de volgende werkzaamheden uitgevoerd worden:
nee	1° werkzaamheden die de werknemers aan gevaren van bedelving, wegzinken of vallen blootstellen, gevaren die bijzonder vergroot worden door de aard van de werkzaamheden of van de toegepaste technieken of door de omgeving van de arbeidsplaats of de werken:
nee	Er worden inzonderheid als bijzonder vergrote gevaren beschouwd:
	a) het graven van sleuven of putten van meer dan 1,20 m diepte en het werken aan of in deze putten;
	b) het werken in de onmiddellijke nabijheid van materialen zoals drijfzand of slib;
	c) het werken met een valgevaar van een hoogte van 5 m of meer.
ja	2° werkzaamheden die de werknemers blootstellen aan chemische of biologische agentia die een bijzonder risico voor de gezondheid en de veiligheid van de werknemers inhouden;
nee	3° elk werk met ioniserende stralingen
ja	4° werkzaamheden in de nabijheid van elektrische hoogspanningslijnen of -kabels;
ja	5° werkzaamheden die de werknemers blootstellen aan een risico op verdrinking;
nee	6° ondergrondse werken en tunnelwerken;
nee	7° werkzaamheden met duikuitrusting;
nee	8° werkzaamheden onder overdruk;
nee	9° werkzaamheden waarbij springstoffen worden gebruikt;
nee	10° werkzaamheden in verband met de montage of demontage van geprefabriceerde elementen.
	Grootscheeps werken: Het opstellen en bijhouden van een veiligheids- en gezondheidsplan is bovendien verplicht voor de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen met zulke omvang dat:
	1° hetzij, de vermoedelijke duur van de werkzaamheden langer dan dertig werkdagen is en waar meer dan twintig werknemers tegelijkertijd aan het werk zijn;
	2° hetzij, het vermoedelijke werkvolume groter is dan 500 mandagen.

Volgens de analyse hierboven, zijn het opstellen en het houden van een veiligheidsplan **verplicht**.

1. DEFINITIES EN TOEPASSINGSGEBIED

De veiligheids- en gezondheidscoördinatie is niet alleen een beheer middel tegenover de tussenkomende partijen maar ook een wettelijke persoonlijke verplichting beschreven in de wet betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk (Wet van Welzijn van 04 augustus 1996, Tittel III: Arbeidsplaatsen, Hoofdstuk V: Tijdelijke of mobiele bouwplaatsen) en zijn Koninklijk uitvoeringsbesluiten waarvan de KB 25/01/01

1.1. Definities

KB	Koninklijk besluit van 25/01/01. betreffende de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen
Wet	De wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk zoals gewijzigd;
Tussenkomende partij	Elke persoon bedoeld in artikel 14 van de wet, met uitzondering van de werknemers; de opdrachtgever, de bouwdirectie belast met het ontwerp, de bouwdirectie belast met de uitvoering, de bouwdirectie belast met de controle op de uitvoering, de aannemer, de uitwerking-coördinator, coördinator-ontwerp, coördinator-verwezenlijking
Opdrachtgever	Iedere natuurlijke of rechtspersoon voor wiens rekening een bouwwerk wordt verwezenlijkt;
Bouwdirectie belast met het ontwerp	Iedere natuurlijke of rechtspersoon die voor rekening van de opdrachtgever zorg draagt voor het ontwerp van het bouwwerk
Bouwdirectie belast met de uitvoering	Iedere natuurlijke of rechtspersoon die voor rekening van de opdrachtgever zorg draagt voor de uitvoering van het bouwwerk;
Bouwdirectie belast met de controle op de uitvoering	Iedere natuurlijke of rechtspersoon die voor rekening van de opdrachtgever zorg draagt voor het toezicht op de uitvoering van het bouwwerk;
Coördinator-ontwerp	Coördinator inzake veiligheid en gezondheid tijdens de uitwerkingsfase van het ontwerp van het bouwwerk”, bedoeld in de wet (art 3 § 1.12)
Coördinator-verwezenlijking	Coördinator inzake veiligheid en gezondheid tijdens de verwezenlijking van het bouwwerk”, bedoeld in de wet (art.3 § 1.13).
Aannemer	Iedere natuurlijke of rechtspersoon die activiteiten verricht tijdens de uitvoeringsfase van de verwezenlijking van het bouwwerk ongeacht of hij werkgever of zelfstandige is of een werkgever die samen met zijn werknemers werkt op de bouwplaats. Het werken in opdracht van impliceert dat er leiding en toezicht gebeurt op de betrokkene door de opdrachtgever
Onderaannemer	Iedere aannemer die werkt in opdracht van een hoofdaannemer. Het werken in opdracht van impliceert dat er leiding en toezicht gebeurt op de betrokkene door de hoofdaannemer (zie art 8 § 2 van de wet)
Postinterventiedossier	Dossier waarvan de inhoud beantwoordt aan de bijlage I, deel C, en dat de voor de veiligheid en de gezondheid nuttige elementen bevat waarmee bij eventuele latere werkzaamheden moet worden rekening gehouden en dat aangepast is aan de kenmerken van het bouwwerk. Zie bijlage 3 voor meer informatie.

Veiligheids- en gezondheidsplan	Document of het geheel van documenten waarvan de inhoud beantwoordt aan de bijlage I, deel A, en dat de op basis van risicoanalyses vastgestelde preventiemaatregelen bevat ter voorkoming van de risico's waaraan de werknemers kunnen blootgesteld worden.
Coördinatieboek	Document of geheel van documenten waarvan de inhoud beantwoordt aan de bijlage I, deel B, en dat door de coördinator wordt bijgehouden en dat de gegevens en bemerkingen vermeldt betreffende de coördinatie en gebeurtenissen op de bouwplaats. Zie bijlage 3 voor meer informatie.

1.2. Afkortingen

KB	Koninklijk besluit van 25/01/01. betreffende de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen
V&GC	Veiligheids- en gezondheidscoördinatie / coördinator
OP	Opdrachtgever
BDO	Bouwdirectie belast met het ontwerp
BDU	Bouwdirectie belast met de uitvoering
BDCU	Bouwdirectie belast met de controle op de uitvoering
PID	Postinterventiedossier
VGP	Veiligheids- en gezondheidsplan
CSt	Coördinatiestructuur
VGCD	Veiligheids- en gezondheidscoördinatieboek
Vcl	Veiligheids- en gezondheidscoördinatie instrumenten
CBM	Collectieve beschermingsmiddelen
PBM	Persoonlijke beschermingsmiddelen
VGP	Veiligheids- en gezondheidsplan
SVGP	Specifieke veiligheids- en gezondheidsplan
BB	Bijzonder bestek

1.3. Toepassingsgebied van de KB 25/01/2001

Art.1. Dit besluit is van toepassing op de werkgevers en de werknemers en de daarmee gelijkgestelde personen bedoeld in artikel 2, § 1 van de wet, evenals op de personen die betrokken zijn bij de werkzaamheden betreffende tijdelijke of mobiele bouwplaatsen

Art. 2. Dit besluit is van toepassing op de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen, namelijk de plaatsen waar de volgende bouwwerken of werken van burgerlijke bouwkunde worden uitgevoerd: graafwerken, grondwerken, funderings- en verstevigingswerken, waterbouwkundige werken, wegenwerken, plaatsing van nutsleidingen (riolen, gasleidingen, elektriciteitskabels), bouwwerken, montage en demontage van, inzonderheid, geprefabriceerde elementen, liggers en kolommen, inrichtings- of uitrustingswerken, verbouwingswerken, vernieuwbouw, herstellingswerken, ontmantelingswerken, sloopwerken, instandhoudingswerken, onderhoudswerken, schilderwerken, reinigingswerken, saneringswerken, afwerkingswerkzaamheden behorende bij één of meer werken bedoeld hierboven.

2. IDENTIFICATIE VAN DE WERF

2.1. Beschrijving van het project en lijst van de werken

Zie bestek van de OG.

3. DOCUMENTEN TE VERSCHAFFEN DOOR DE INSCHRIJVERS

Het VGP van de coördinator is een bijlage van de bijzonder bestek van de OG (KB, art. 30). Voor de gunning der werken aan een aannemer, is de coördinator-ontwerp, inzonderheid, belast met adviseren de OG inzake de overeenstemming van het document gevoegd bij de offertes (zie hieronder) met het VGP en stelt hen in kennis van eventuele niet-overeenstemmingen. Ten einde een afwijzing van hun offerte voor niet-overeenstemmingen te vermijden, moeten de aannemers de volgende documenten bij hun offerte overleggen:

3.1. Prijsberekening van de veiligheidsmaatregelen en -middelen

KB, art. 30, 2°: « de kandidaten voegen bij hun offertes een afzonderlijke prijsberekening in verband met de door het veiligheids- en gezondheidsplan bepaalde preventiemaatregelen en -middelen, inbegrepen de buitengewone individuele beschermingsmaatregelen en -middelen ».

Elke inschrijver zal bij de offerte het bedrag geven van de kostprijs van de veiligheidsmaatregelen en -middelen die hij voor de uitvoering der werken zal aanwenden. De inschrijvers dienen het formulier in Bijlage 2 gevoegd, verplicht in te vullen en bij hun offerte te voegen

De veiligheid offerte moet aan de V&GC gestuurd worden.

Dit formulier moet door de hoofdaannemer ingevuld worden en met de offerte toegevoegd. Voor de gunning der werken zal de veiligheidscoördinator de opdrachtgever adviseren inzake de overeenstemming van de documenten gevoegd bij de offerte met het VGP en stelt hem in kennis van eventuele niet-overeenstemmingen.

3.2. Verklaring van veiligheids- en gezondheidsintentie

In de vermelde verklaring (werkdokument 6, bijlage 6) bevestigt de aannemer dat hij heeft ontvangen en zal naleven:

- het veiligheids- en gezondheidsplan van de coördinator
- de geldende reglementering
- de bepalingen van eigen specifiek veiligheids- en gezondheidsplan
- de bepalingen van het werfreglement

Die verklaring moet door elke aannemer ingevuld worden (hoofdaannemer aan de inschrijving en door de onderaannemers na designatie) en met de offerte toegevoegd. Voor de gunning der werken zal de veiligheidscoördinator de opdrachtgever adviseren inzake de overeenstemming van de documenten gevoegd bij de offerte met het VGP en stelt hem in kennis van eventuele niet-overeenstemmingen.

3.3. Specifieke veiligheids- en gezondheidsplan van de aannemer

KB, art. 30, 1°: « de kandidaten voegen bij hun offertes een document dat verwijst naar het veiligheids- en gezondheidsplan en waarin zij beschrijven op welke wijze zij het bouwwerk zullen uitvoeren om rekening te houden met dit veiligheids- en gezondheidsplan ».

Het specifiek veiligheids- en gezondheidsplan (SVGP) heeft tot doel een volledige inventarisatie en evaluatie van de te verwachten risico's van de aannemer tijdens de uitvoering van het project uit te

voeren om preventief beschermende maatregelen en beschermingsmiddelen voor te stellen. In het stadium van de prijsaanbieding voor de opdracht van uitvoering der werken moeten de aannemers bij hun offerte hun SVGP toevoegen waarin de duidelijke en precieze werken methode staan: werkmethode, risico's analysis, preventiemaatregelen en -middelen die zal voorbereid worden om de risico's te vermijden. Het SVGP zal klaar en duidelijk vermelden de uitvoeringsmethodes die door de verantwoordelijken van de onderneming weerhouden met het oog op de verwezenlijking van verscheidene fases van de werken. In bijlage 4 wordt beschreven waaraan een specifiek veiligheids- en gezondheidsplan van aannemers moet voldoen.

Aan de inschrijving :

Dergelijke SVGP moet :

- aan het gestelde in het veiligheids en gezondheidsplan en het werfreglement (veiligheidsaspecten van het werfreglement zie bijlage 5) beantwoorden.
- minstens bevatten:
 - coördinaten van de projectleiders, werfleiders en preventieadviseur van de aannemer en van zijn eigen onderaannemers.
 - Aard van de werken in het kader van dit project
 - De resultaten van de risicoanalyse en preventiemaatregelen betreffende de geplande werken
 - Een schatting van het aantal werknemers in het kader van dit project
 - Naam en coördinaten van de veiligheidskundige permanent op de werf indien het aantal werknemers meer dan 50 bedraagt.
 - Aard en hoeveelheid van de opgeslagen producten
 - Aard en hoeveelheid van de machines die op de werf aanwezig zullen zijn

Dit SVGP moet door de aannemer bij hun offerte toegevoegd worden. Voor de gunning der werken zal de veiligheidscoördinator de opdrachtgever adviseren inzake de overeenstemming van de documenten gevoegd bij de offerte met het VGP en stelt hem in kennis van eventuele niet-overeenstemmingen.

Na de gunning der werken:

Na de gunning der werken, zal elke onderaannemer of zelfstandige werknemer een SVGP voor zijn werken (en voor de aanvang van de werken) moeten overleggen.

Dergelijke SVGP moet :

- aan het gestelde in het veiligheids- en gezondheidsplan en het werfreglement (veiligheidsaspecten van het werfreglement zie bijlage 5) beantwoorden.
- minstens bevatten:
 - coördinaten van de projectleiders, werfleiders en preventieadviseur van de aannemer en van zijn eigen onderaannemers.
 - Aard van de werken in het kader van dit project
 - Een fasering der werken, inclusief de voorziene timing der werken
 - De resultaten van de risicoanalyse en preventiemaatregelen betreffende de geplande werken
 - Een schatting van het aantal werknemers in het kader van dit project
 - Naam en coördinaten van de veiligheidskundige permanent op de werf indien het aantal werknemers meer dan 50 bedraagt.
 - Aard en hoeveelheid van de opgeslagen producten
 - Aard en hoeveelheid van de machines die op de werf aanwezig zullen zijn
 - Un échelonnement des travaux, y compris le timing prévu des travaux

Dergelijke SVGP moeten:

- eerst door de hoofdaannemer geanalyseerd worden (gebruiken werkdocument 8, bijlage 6).

- tijdig aan de coördinator-verwezenlijking doorgegeven worden die zijn advies en eventuele opmerkingen op het SVGP binnen een termijn van 10 werkdagen na ontvangst zal geven.
- gefinaliseerd worden en door de veiligheidscoördinator goedgekeurd voor de aanvang van de werken

De hoofdaannemer zal de communicatie op de werf organiseren zodat zijn SVGP en dit van zijn onderaannemer door de veiligheidscoördinator goedgekeurd worden binnen een termijn van 5 dagen voor de uitvoering. Behalve tegenbericht van de OG / BDO of uitzonderlijke omstandigheden, zal geen enkel werk aangevat worden zonder goedkeuring van het SVGP door de coördinator-verwezenlijking.

Alle verstrekte gegevens die variabel zijn in de loop van de uitvoering der werken dienen te worden weergegeven in functie van de tijd.

Op vraag van de coördinator ofwel van de OG / BDO tijdens de uitvoering van de werken, dient iedere tussenkomende partij te kunnen onmiddellijk op werf voorleggen:

- Vergunning van de operators
- V&G-steekkaarten van de opgeslagen producten
- Geldige verslagen van wettelijk verplichte keuringen
- Inplanting plannen van zones die voorbehouden zijn aan de tussenkomende partij.
- Verklaring van veiligheids- en gezondheidsintentie handgetekend
- Bewijs van medisch onderzoek voor veiligheidsfuncties
- Eventuele andere documenten die van belang zijn voor de veiligheid

De maatregelen die voorgesteld en beschreven zijn, dienen nageleefd te worden en houden een verantwoordelijkheid in van de werkgever en zijn onderaannemers die aan dezelfde beschrijvende maatregelen zich moeten houden.

Iedere aannemersbedrijf die met de OG / BDO overeenkomt, houdt alle documenten in een map “veiligheid” en die beschikbaar is voor alle belanghebbenden op werfplaats. De map moet steeds bereikbaar zijn, en de veiligheids- en gezondheidscoördinator kan een kopij van de documenten vragen.

4. ALGEMENE BEPALINGEN

Het spreekt voor zich dat alle partijen gehouden zijn alle wettelijke bepalingen na te leven (ARAB, AREI, Wet, KB,... zie bijlage 7). Het is verboden hiervan af te wijken.

Iedere tekortkoming van de aannemer aan zijn verplichtingen in het kader van de wet of het KB, of ARAB of AREI wordt bestraft van 200 € per kalenderdag van ingebroken als vergoeding van de extra beheerkosten dat dit voor de CSS veroorzaakt. Een waarschuwing zal per mail gestuurd worden (zie JDCS). De uitvoering van de straf zal per aangetekende zending aan de hoofdaannemer gestuurd worden.

Gebaseerd op de risicoanalyse van hoofdstuk 7, zullen op het terrein de nodige pictogrammen worden voorzien om de vermelde gevaren te signaleren. Iedere tussenkomen partij zal deze pictogrammen moeten respecteren.

Het dragen van aan het werkaangepaste P.B.M. (minimum: helm, handschoenen, kleden met lange mouwen, veiligheidshoenen, chasuble) conform de geldende wetgeving is op de bouwplaats voor IEDEREEN verplicht, inbegrepen voor de vrachtwagen chauffeurs en bezoekers wanneer ze in een zone met risico's. Ieder aannemer moet eveneens toezien op het gebruik ervan. Tevens moet zij ten gepaste tijde zorgen voor het onderhoud en vernieuwing. De werknemers moeten, overeenkomstig hun opleiding en de gegeven instructies, op de juiste wijze gebruik maken van de P.B.M. en ze na gebruik weer opbergen en onderhouden

Ter voorkoming van arbeidsongevallen moet elke onderneming waar nodig CBM voorzien. De keuze wordt bepaald op basis van de wet van het welzijn vastgesteld waarin onder andere de voorkeur is aan de collectieve beschermingen boven de persoonlijke beschermingen gegeven (zie ook hoofdstuk 7). Het plaatsen en/of wegnemen van C.B.M. wordt geregeld IN SAMENSPRAAK met de coördinator-verwezenlijking. Geplaatste C.B.M. mogen NOOIT verwijderd worden zonder dat vervangende of definitieve beschermingen worden aangebracht (wie creëert de risico, beheert de risico). Elke vastgestelde gevaarlijke of ongezonde toestand op de bouwplaats moet onmiddellijk aan de coördinator-verwezenlijking gemeld worden.

Voor werken met vergroten risico's (zie hoofdstuk "0. Inleiding", verboden voor werknemers jonger dan 18 jaar en voor invalkracht), moet de aannemer vóór het begin van de werken een werkprocedure vaststellen. Die moet goedgekeurd worden door de preventieadviseur van de onderneming en de veiligheidscoördinator. Deze procedure moet uitgelegd worden aan de werfleider en de arbeiders moeten een document ondertekenen vóór het begin van de uitvoering. Voor werk met open vlam dient een vuurvergunning te worden aangevraagd door de arbeider of de ploegleider aan de werfleider of de preventieadviseur van de hoofdaannemer. Roken is verboden op de werkzones.

ELKE AANNEMER :

- past de maatregelen ter voorkoming van de risico's toe die voorzien zijn in het veiligheids- en gezondheidsplan, in voorkomend geval aangepast.
- doet zijn eventuele onderaannemers toepassen die gedeelten van het veiligheids- en gezondheidsplan die hen aanbelangen.
- is ertoe gehouden mee te werken aan de coördinatie zoals hierboven beschreven en is er inzonderheid toe gehouden de specifieke verplichtingen vermeld in de artikelen 50 tot 53 van het Koninklijk Besluit van 25 januari 2001, zoals gewijzigd, na te leven (zie bijlage 11).

DE HOOFDAANNEMER :

- geeft de coördinator-verwezenlijking spontaan of eventueel op zijn verzoek alle informatie die nodig is voor de goede uitvoering van zijn opdracht.
- moet een werfreglement vaststellen (minimale richtlijnen voor het werfreglement: zie bijlage 5)
- Hij nodigt hem uit op elke vergadering waar zijn aanwezigheid noodzakelijk is voor het vervullen van zijn taken.
- Hij neemt deel aan de vergaderingen waarop hij uitgenodigd is door de Aanbesteden Overheid of de coördinator.
- Legt aan de OG / BDO (kopie aan de V&GC) de documenten over die de PID zullen invullen. Een lijst van de nodige documenten (geschreven door de BDO) voor de PID zal aan de aannemer vóór uitvoering van de werken gestuurd worden. Die kan gemodificeerd worden gedurende of/en op het einde van de werken.
- Ingeval een coördinatiestructuur georganiseerd wordt, is hij ertoe gehouden deel te nemen aan de vergaderingen van deze structuur of er zich te laten vertegenwoordigen. Hij doet het nodige opdat de verschillende personen vermeld in bijlage 1, deel D van het Koninklijk Besluit van 19 januari 2005 ook deelnemen voor zover ze deel uitmaken van zijn bedrijf of van dit van zijn onderaannemers.

5. PLANNING VAN HET PROJECT

Tenminste veertien dagen voor de aanvang van de werken zal de Aannemer een gedetailleerde planning van de werken voorleggen die de verschillende fasen en de voorziene duurtijd van elk herneemt. Telkens dat de planning is verlopen, zal deze herzien en bijgewerkt worden door de aannemer en zonder kosten voor de OG.

De preventiemiddelen en -maatregelen voor de werken moeten in dit planning voorzien worden (installatie van minimale CBM die moeten in de planning rekening gehoud: zie bijlage 9).

Om het lezen en de visualisatie van de implicaties te faciliteren, zal de planning:

- onder Gantt formaat voorgesteld zijn
- de indicaties van de fases en indicaties van de mijlpalen bijvoegen
- op de kritieke weg vermelden de momenten der beslissingen dat door de OG en BDO (op te stellen door OG/BDO) zullen moeten genomen worden en dat een impact op het einde datum van de werf zullen hebben als overgeschreden.

Om aan de V&GC de uitvoering van zijn opdracht toe te laten, is de hoofdaannemer gehouden aan hem 10 werkdagen voor de start van de werf te communiceren:

- de coördinaten van de projectleiders, werfleiders en preventieadviseur van de aannemer en van zijn eigen onderaannemers
- een gedetailleerde planning van de activiteiten op de werfplaats van de 3 eerste weken met vermelding van de datum van de aankomst van onderaannemers. Deze planning moet up to date zijn en moet om de 3 weken gecommuniceerd worden. Deze planning zal ook de planning van de specifieke uitvoering integreren van zijn onderaannemers
- een aantekening in bijlage met commentaren over de planning en, voor elke van zijn eigen werken en die van zijn onderaannemers, met de volgende informatie:
 - o de datum van de uitvoering der werken
 - o een approximatief aantal van werknemers
 - o de duur van aanwezigheid van elke onderaannemers op het werf.
 - o de specifieke risico's en preventiemaatregelen en -middelen.

Alle verstrekte gegevens die variabel zijn in de loop van de uitvoering der werken dienen te worden weergegeven in functie van de tijd vóór het begin van elke maand en aan de V&GC en BDO door de projectleiders van de bedrijven (aannemers) gegeven. Telkens dat de planning is verlopen, zal deze herzien en bijgewerkt worden door de aannemer en zonder kosten voor de OG.

Elke aannemer zal onmiddellijk elke vastgestelde gevaarlijke of ongezonde toestand op de bouwplaats aan de coördinator-verwezenlijking en werfleider van de hoofdaannemer moeten melden.

Enkele werkfasen (plannen en datum) zullen essentieel inzake veiligheid zijn. Deze werkfasen zullen door de aannemer 10 werkdagen vóór de uitvoering der werken toegevoegd worden (zie hoofdstuk 6).

6. ORGANISATIE VAN DE WERF

De OG/BDO voegen in de BB het situatieplan van het toekomstige werf toe om de aannemer toe te laten een globaal plan met de werfinstallatie en de mobiliteit op de werf te maken.

6.1. Installatie van de werf en zijn onderhoud

Voor alle punten die gaan volgen, zal de aannemer plannen, schema's en de nodige documenten vaststellen en deze up-to-daten en zal per mail aan de VGC en de belanghebbenden communiceren.

De aannemer zorgt tijdens de hele duur van de werf:

- De aanleg en het onderhoud van een doorlopende stevige en stabiele hek rond de werf, minimale hoogte +/-2m, die zal voorkomen dat onbevoegde personen op de werfplaats kunnen binnenkomen.
- De ingangen en uitgangen van de werf die van brede hekken (zelfde compositie dan werf hek) zullen moeten opgesteld worden, op wielen en met een hangslot op het einde van elke werkdag gesloten.
- De toegangen tot de werf, indien mogelijk, scheiding tussen het vervoer en de voetgangers
- De aanleg van signalisatiepanelen van risico's aan elke toegang plaatsen : verplichtingen en verboden.
- De aanleg van de voorafgaande kennisgeving plaatsen aan de hoofdingang van de werfplaats.
- ~~- De steenfundering rond de werf / verkeer weggen overeenkomstig aan de BB.~~
- De plaats van de eerstehulppost
- Implantatie van het paneel en van het verzamelpunt in geval van nood.
- De weergave van de noodprocedure in geval van een ongeval (praatpaal, juiste adres van de werfplaats, gids/ontvangst van des hulpen op de werf, alarmsirene, enz.)
- De weergave van de lijst van de hulpverleners (gegevens,...).
- Veilige paden voor de werknemers tussen de sanitaire installaties en het werf (valgevaar vermijden, risico van contact met apparatuur/machines in beweging).
- ~~- De implantatie en alimentatie van de elektrische installaties (elektriciteitsmeter, verbinding aan de HS netwerk, elektriciteitsgenerator, kapellen van werfplaats, verlichting van externe wegen van evacuatie op de werfplaats, en van interne wegen van evacuatie als de werf een gebouw betreft), enz.~~
- ~~- De drinkwaterinlaten (water van de stad) van een verbinding met een standpijp en met een watermeter. De verbinding zal door de aannemer gedurende de werfinstallatie gedaan worden. Waterinlaten gehouden buiten vorst voor de werf, sanitaire, enz.~~
- De wasgelenheid (Dixi of gelijkaardige functie). Hun onderhoud, schoonmaak en vervanging zijn zonder kost voor de OG.
- De behandeling en afvoer van afvalwater van de werf (water met beton, sanitaires, enz), benzinetank, gevaarlijke producten die opgeslagen zijn op de werf (opvangbakken, enz.).
- De inplanting van vast opgestelde hijstoestellen en hun draaibereik
- De inplanting van schafketen, sanitair en materiaalketen
- De voorbehouden stockagezones voor bouwmaterialen, werktuigen, stockage containers / opslagplaatsen voor gevaarlijke producten (uitrusting, bestandsregister van die producten op werf).
- Parkeerplaatsen voor vrachtwagens en afleveringen
- De inplanting van de werkplaats.
- ~~- De bouwstellingen, adaptatie en controle.~~

De aannemer zorgt ook tijdens de hele duur van de werf ervoor de voortdurende netheid van de werf. Elke aannemer is ertoe gehouden hun werkplaats en/of verkeer weggen te schoonmaken. Alle materiaal dat niet gebruikt is moet op zijn plaats opgeruimd zijn. Containers die (mogelijkerwijs) een

storten van de afval toelaten zullen op de werf geplaatst worden. De hoofdaannemer is verantwoordelijk van de inzameling en het verzamelen van de afval van alle de werf. Het is strikt verboden afval verbranden op werf.

De inplanting van voorraadplaatsen en brandbestrijdingsmiddelen dienen gekozen te worden in functie van de aard van de aanwezige producten in correlatie met de ingerichte arbeidsplaatsen en de geplande werkzaamheden die een zeker brandrisico inhouden.

Enkel de strikt noodzakelijke hoeveelheid product voor de uitvoering van de werken mag op de werf aanwezig zijn. Deze producten (ook tijdelijke recipiënten) alsook de plaats waar ze opgeslagen zijn dienen voorzien te zijn van de reglementaire veiligheids- en gezondheidsvoorschriften.

Teneinde toe te laten de risico's in deze zone te bepalen zal iedere aannemer alle nuttige gegevens verstrekken omtrent hun activiteit. Deze informatie maakt deel uit van het specifieke veiligheids- en gezondheidsplan van iedere onderneming. Elektriciteitsvoorziening kan pas tot stand gebracht worden aan het aantonen van conformiteit met de voorschriften omschreven in het AREI.

6.2. Mobiliteit op de werf

De inplanting van de lading en ontlading zones alsook een afscheiding tussen de voetgangers en de machines op de werf moet voorgezien worden. Om elk verkeer op de werf doeltreffend te organiseren, zal een mobiliteit plan per fase door de aannemer gedaan worden. Op deze plannen, zullen geïndiceerd worden:

- Waar de tussenkomende partijen zijn « ondergebracht »
- Op welke weggen en in welke directie zal het verkeer moeten gaan
- sur quelle voie et dans quelle direction, le trafic devra s'effectuer
- welke zones zullen voor de onderaannemers voorgehouden worden.
- De verkeersignalisatie en de omleiding panelen (voetgangers, wagen, fietsen,...)

Voor manoeuvres, inbegrepen achteruitrijden (machines, vrachtwagen,...) :

- Aanwezigheid van een bergeleider / helper gedurende al de manoeuvre verplicht
- Aanwezigheid van een signaalhoorn verplicht

De bestuurders zullen passende vergunning moeten hebben om de machines te gebruiken. Deze vergunningen moeten aanwezig zijn in de een map 'veiligheid' op de werf.

7. RISCOANALYSES

De risicoanalyses, de preventiemaatregelen en -middelen dat volgen zijn niet exhaustieve. Ze moeten door alle de aannemers ingevuld worden. Alle de onderaannemers moeten de risicoanalyses, de preventiemaatregelen en -middelen van hun activiteiten in de SVGP (zie hoofdstuk 3) doorgeven. De algemene risicoanalyse moet aan de V&GC 10 werkdagen vóór de uitvoering van de werken gestuurd worden voor een eventueel aanpassing van het VGP. Vóór het begin van (elke) werf moet de aannemer een informatiesessie met de werkers organiseren wat betreft de specifieke risico's van de uitvoering en de interferentierisico's en de preventiemaatregelen (zie VGP V&GC + SVGP van de aannemer + kick-off

7.1. Risicoanalyses in verband met de aard van het bouwwerk

7.1.1. Organisatie en installatie van de werf

Samen met de preventiemiddelen –maatregelen beschreef in hoofdstuk 6, zal de aannemer de volgende zones moeten beschrijven, afbakenen/afschotten en/of signaleren: werkzone, zones voor het personeel (werfketen, eetruimte,...), opslag en opruiming zones, verkeer zone, parking, eerst hulp zone. Hij zal ook de toegangen voor het personeel, voertuigen, eerst hulp en brandweermannen moeten beschrijven en signaleren.

ACTIVITEIT	RISICO	E	W	B	R	PREVENTIEMAATREGELEN	E	W	B	R
Installatie van het werketen, wasgelegenheid, de kleedkamer, materieelcontainer, de generator	- val voorwerpen bij behandeling tijdens het plaatsen - Statische elektriciteit	15	3	1	45	- Gebruik van hijs apparaten en strop materiaal geadapteerd en gecontroleerd - Geschoolde operator - Nooit onder een opgehangen last zich positioneren. - Degelijke blikvangers voorzien - Degelijke aarding van alle de installaties voorzien	15	0,2	0,5	1,5
	- val personen begane grond gedurende gebruik	1	3	10	30	- Voldoende ruimte en vlakke inplanting voorzien - Regelmatig opruimen - Plaatsen van b.v. een schoen- en laarzenborstel aan de ingang	1	0,2	0,5	0,1
	- Klemming met mobiel gedeelte gedurende het plaatsen	3	2	1	6	- PBM's dragen (helm, veiligheid schoenen, handschoenen,...). - Materieel gebruiken om het zware last te leiden.	3	0,5	0,5	0,75
	- Kantelen van de vrachtwagen transport gedurende de hijs (vanaf de vrachtwagen)	3	2	1	6	- Uitvouwen de stabilisators en repartitie platen plaatsen (+ controleren de stabiliteit van de grond).	3	0,2	0,5	0,3
Installatie van de container: materiaal en materieel	- Val van werktuigen in de container	2	6	1	12	- Oordeelkundige stapeling van het materieel en/of materiaal - Verankering van het rekkensysteem	2	1	2	6

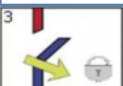
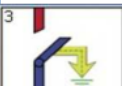
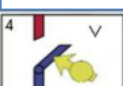
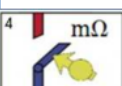
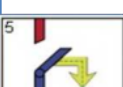

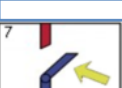

	- Kantelen van de vrachtwagen transport gedurende de hijs (vanaf de vrachtwagen)	3	2	1	6	- Uitvouwen de stabilisators en repartitie platen plaatsen (+ controleren de stabiliteit van de grond).	3	0,2	0,5	0,3
Aflevering en opslag van bouw materiaal en materieel.	- Val van object gedurende uitlading	15	3	6	270	- Nooit onder een opgehangen last zich - Materieel gebruiken om het zware last te leiden. - Degelijk technische van hijsen met stropen gebruiken	15	1	1	15
	- Klemming	3	2	3	18	- PBM's dragen (helm, veiligheid schoenen, handschoenen,...). - Optimaliseren van de coördinatie tussen de kraanman en de plaatser - Materieel gebruiken om het zware last te leiden.	3	0,5	1	1,5
-	- Val van opgeslagen materiaal en materieel	10	3	6	180	- Vlakke opslaggeheugen voorzien - Geen opstapelen van materiaal paletten (metselwerk blokken,...) niet gemaakt voor dit doel.	10	1	1	10
Werfkeet en zijn onderhoud	- contact door inademing, opneming of opslorping van giftige stoffen - oplopen van een insektenbeet omwille van het aanwezige afval - Vergiftiging ten gevolge van het gebruik van giftige producten - val personen begane grond	3	3	2	18	- Geen giftige/gevaarlijke producten gebruiken / mindere gevaarlijke producten gebruiken. - De verantwoordelijke persoon van het onderhoud over de risico's in verband met de producten informeren - PBM's dragen (handschoenen), luchten, ventileren,... - Etikettering conform de E.R. (R- & S- zinnen).. - Antislipvloer toepassen - Antislipschoenen dragen - Regelmatig onderhouden van het meubilair en toestellen - Een voldoende aantal en aangepaste afvalbakken voor het vuilnis, - Oordeelkundig afgesloten vuilnis-bakken, zodat de insekten geweerd worden	3	0,5	0,5	0,75
Verwarming	- contact warmte/koude - blootstelling aan elektrische stroom, elektrocutiegevaar - giftige stoffen: CO – vergiftiging - ontploffing	10	3	6	180	- Optimale mechanische afscherming van de verwarmingselementen - Aanwezigheid brandblustoestellen - Beveiliging door smeltzekeringen => capaciteit aangepast aan het verbruik, - Aarding - Verliesstroomschakelaar - Regelmatige controle van de staat van de elektrische installatie - Verluchting: uitlaat voor de verbrande gassen - Reglementaire plaatsing van ontspanner & terugslagklep - Gasreceptiënt rechtopzetten buiten de keet en goed verankeren Goede staat van de soepele leidingen en ontspanner	10	1	1	10

Verlichting	- blootstelling aan elektrische stroom	3	2	1	6	Controle van de elektrische installaties vóór ingebruikname van de werkkeet	3	0,2	0,5	0,3
Signalisatie	- stabiliteit (wind) - vandalisme - intrusie	1	6	6	36	- voorlichting de nabijheid en pictogrammen - regelmatig nazicht - goed gekozen opstellingsplaats - toegangsverbod voor derden - publiciteitpaneel - verplichtingen (helm, bril, handschoenen, schoeisel,...)	1	1	1	1
Verwijderen / afvoeren puin	- ongelukken met personen vreemd aan de werf; - botsingen personen / machines; - vallen van voorwerpen; - val van personen;	8	4	3	96	- behoorlijke omheining / afbakening; - signalisatie; - toegangsbord; - goede verlichting; - goede afspraken tussen machinist en andere werknemers; - plaatsen leuningen en hekken; - openingen afdekken;	8	0,5	2	8
Verplaatsing van rijdend materiaal	- vallen van stukken op machines; - kantelen machines; - botsingen tussen machines;	7	3	2	42	- stabiele opstelling; - goede afspraken en onderlinge coördinatie tussen machinisten; - voldoende breedte; - circulatiewegen;	7	1	1	7
compressor / generator	contact beweeglijke voorwerpen wegvliegen van voorwerpen, stof of vreemde voorwerpen geluidsarm en trillingen val voorwerpen bij behandeling tijdens het plaatsen blootstelling aan elektrische stroom giftige stoffen : CO – vergiftiging	6	5	6	180	Dragen van P.B.M. bij het uitvoeren van werkzaamheden met perslucht (veiligheidsbril, oordopjes, oorschelpen) Werkdrukontlasting bij het ontkoppelen, Geluidswerende omkasting van de machine, Voorzien van een degelijke aarding van het chassis Aarding Differentieelschakelaar	6	1	1	6
Analysis niet uitvoerig, die moet gecompleteerd worden door de aannemer.										

7.1.2. Analyse van de vergrote risico's

7.1.2.1. Risico's wegens aanwezige elektrisch kabels, gasleidingen

ACTIVITEIT	RISICO	E	W	B	R	PREVENTIEMAATREGELEN	E	W	B	R
Demontage van de liften	Brand-, ontploffings- en elektrocutiegevaar	15	4	1	60	<ul style="list-style-type: none"> - Liggingsplannen leidingen opvragen - De werknemers mogen niet starten, zelfs niet met de handschop aanvangen vooraleer: <ul style="list-style-type: none"> > contact met beheerder/eigenaar opnemen > men door de hiërarchische overste is ingelicht over de ligging van de installaties en ook de eventueel particuliere aansluitingen - Elke aanwezige installatie die niet op de plannen voorkomt moet zo vlug mogelijk aan de bouwplaats leider gemeld worden - buiten spanning werken en inertage te voorzien voor het begin van de demontage van de installaties - niet gebruiken: tuigen die vonken kunnen maken - technologische dispositie nemen (bak van de kraan na een precies diepte stoppen) 	3	1	1	3
	Elektrocutie / ontploffings	7	4	3	84	- Een procedure te voorzien (zie voorbeeld hieronder) om buiten spanning te werken.	7	0,5	0,5	1,75

REGLES VITALES (Travaux Hors Tension) VITALE RICHTLIJNEN (Werkzaamheden Buiten Spaning)	
Conforme à l'art.266. du RGIE Conform aan art.266. van de AREI	
METTRE HORS TENSION BUITEN SPANNING	REMETTRE SOUS TENSION ONDER SPANNING
 <p>1</p> <p>Préparer les travaux "OUT " Voorbereiding werken "OUT"</p>	 <p>1</p> <p>Arrêt des travaux Stopzetting Werkzaamheden</p>
 <p>2</p> <p>Séparer Scheiden</p>	 <p>2</p> <p>Préparation travaux "IN" Voorbreiding Werken "IN"</p>
 <p>3</p> <p>Verrouiller/Condamner Vergrendelen</p>	 <p>3</p> <p>Enlever mise à la terre Aarding Wegnemen</p>
 <p>4</p> <p>Vérification/Mesurer l'absence de tension Testen/Meten van de spanningsafwezigheid</p>	 <p>4</p> <p>Mesure d'isolement Isolatiemeting</p>
 <p>5</p> <p>Mise à la terre/Mise en court- circuit Aarden/Kortsluiten</p>	 <p>5</p> <p>Retirer le balisage et les protections Afbakening Verwijderen</p>
 <p>6</p> <p>Balisage/protéger Afbakenen/afschermen</p>	 <p>6</p> <p>Deverrouiller Vergrendeling Verwijderen</p>
 <p>7</p> <p>Mise à disposition pour travaux électriques Vrijgave voor elektrische werkzaamheden</p>	 <p>7</p> <p>Remise sous tension Inschakelen</p>
	 <p>8</p> <p>Mise en service Terug In Dienst</p>

7.1.2.2. Biologische risico's

RISQUE	MOYENS DE PREVENTION
Biologische contaminatie door contact met : - de grond / de stof - de giftige stoffen /gas	<ul style="list-style-type: none"> - Voorzieningen <ul style="list-style-type: none"> o Voorzie een aangepaste huisvesting voor de werknemers o Zorg voor een afgescheiden en propere werfkeet. De ruimte, waar de werknemers kunnen eten en drinken, dient afgescheiden te zijn van de kleedruimte / stockage zone. o Indien nodig moeten de werknemers eerst hun vervuilde kledij uittrekken alvorens de eetruimte te betreden. o Zorg ervoor dat de kleedruimte ruim, georganiseerd en goed verlucht is o Voorzie de wasgelegenheid aansluitend op de kleedruimte o Voorzie gescheiden opbergmogelijkheden voor propere kleren van de werknemers, voor de werkkledij en de persoonlijke beschermingsmiddelen. o Voorzie uw werknemers van een voldoende voorraad schone werkkledij, inclusief reservesets. Voor degenen die werken met silicapoeder, moeten de overalls gemaakt zijn uit een fijn geweven materiaal om te voorkomen dat stof wordt geabsorbeerd. o Wanneer werkkledij vuil is, wissel ze dan voor propere. o Hou propere en vuile werkkledij gescheiden. Voorzie in geval van noodzaak plastic zakken om de vuile kledij in op te bergen. o Merk op dat het drogen van vochtige, vuile kleren kan leiden tot stofontwikkeling in de lucht. o Gebruik geen perslucht om werkkledij te reinigen. o Werknemers mogen hun vuile werkkledij niet mee naar huis nemen. indien deze bevuild zijn met schadelijke stoffen. o Volgens de CAO van 14 mei 2009 moet deze gereinigd worden door de werkgever indien de werkkledij bevuild is met schadelijke stoffen. o Geen juweel dragen - Schoonmaak en orde & netheid <ul style="list-style-type: none"> o Inspecteer dagelijks visueel de werkkledij op tekenen van schade of vervuiling (stof). o Kuis de lokalen niet met een droge keerborstel of met perslucht. o Gebruik reinigingsmethodes met stofzuiger of water. o Hou eet- en kookruimtes hygiënisch proper. Eten en drank dienen niet bewaard of verbruikt te worden in de werkzone. Het is verboden gedurende de werken te roken. o Was uw handen voor te eten en te drinken. o Indien nodig ververs eerst uw kledij voor het eten. o Plaatsen van b.v. een schoen- en laarzenborstel aan de ingang - verankerde toegangstreden o Mise en place d'un dispositif de nettoyage des bottes et chaussures de sécurité à l'entrée de la baraque o Elke wond te schoonmaaken, desinfecteren, en bedekken - Werkkledij en persoonlijke beschermingsmiddelen <ul style="list-style-type: none"> o Een risicoanalyse moet worden uitgevoerd om na te gaan of de bestaande maatregelen afdoende zijn. Indien nodig, moet er ademhalingsbescherming (met de geschikte beschermingsfactor) voorzien en gedragen worden. o Voorzie opbergmogelijkheden om persoonlijke beschermingsmiddelen schoon te houden wanneer deze niet gebruikt worden. o Vervang ademhalingsbescherming na de gebruiksperioden, die zijn aangeraden door de leveranciers. - Opleiding <ul style="list-style-type: none"> o Geef uw werknemers informatie over de gezondheidseffecten van de aanwezig biologische en chemische agenten. o Organiseer een opleiding voor de werknemers over hoe de ter beschikking gestelde beschermingsmiddelen gebruikt en gecontroleerd moet worden. o Supervisie: Zorg voor een systematische controle op het gebruik van de ter beschikking gestelde beschermingsmiddelen door de arbeiders. - Checklist voor de werknemer om zo goed mogelijk gebruik te maken van de preventiemaatregelen. <ul style="list-style-type: none"> o Inspecteer de infrastructuur en de persoonlijke beschermingsmiddelen op tekenen van schade, slijtage of slecht functioneren. o Gebruik de PBM niet, indien u problemen ondervindt. o Zorg ervoor dat de werkkledij proper is voor de aanvang van de werken. o Controleer regelmatig de goede werking van de ademhalingsbescherming tijdens de werkdag voor elk gebruik. o Gebruik, onderhoud en bewaar de persoonlijke beschermingsmiddelen in overeenstemming met de instructies. - Een noodprocedure te voorzien als een werknemer in de water val (biologische contaminatie, ziekenhuis, medische onderzoeken,...) - De werknemers over dit noodprocedure beschrijving

Bronnen: Constructiv : Preventiefiche O 002-05/2015, 2.1.10a aanvulling NAVB

7.1.2.3. Risico van verdrinking

Zie het document: VEILIGHEIDSVOORSCHRIFTEN VOOR EXTERNE BEDRIJVEN DIE PRESTEREN LASTENS DE HAVEN VAN BRUSSEL

Dit document maakt noodzakelijk deel uit van elk bijzonder bestek en elke bestelbon die van de Haven van Brussel uitgaat. Zo niet moet de aannemer dit aan Haven van Brussel vragen en aan zijn onderaannemers sturen.

Extract van de document « VEILIGHEIDSVOORSCHRIFTEN VOOR EXTERNE BEDRIJVEN DIE PRESTEREN LASTENS DE HAVEN VAN BRUSSEL » :**Werken op kades en oevers**

Werken op kades en oevers moeten op een specifieke manier aangeduid worden en dit moet in het veiligheidsplan van de bouwwerf begrepen zijn. De diensten van de Kapiteinsdienst en de dispatching van de Haven van Brussel (02.242.05.75) moeten steeds van te voren gewaarschuwd worden over zulke werken.

Wanneer de aannemer zwaar materieel moet gebruiken (kranen, heismachines, enzovoort) moet hij eerst, ten zijne laste, een stabiliteitsstudie van de kade of de oever laten maken door een gespecialiseerd studiebureau; ook de schriftelijke toestemming van de technische directie van de Haven van Brussel is vereist.

De aannemer moet, telkens wanneer mogelijk, een weg van minstens 3 meter vrijhouden voor de hulpdiensten.

Wanneer dit niet mogelijk is moet hij aan elk uiteinde van de kade, de oever of het jaagpad signalisatie plaatsen voor de omleiding en de noodcentrale 112, op het faxnummer 02.203.40.55 waarschuwen over de omleidingsweg. Alle voorzorgsmaatregelen in onderhavig document opgesomd onder de punten betreffende werken in de nabijheid van water en wegeniswerken, zijn hier ook van toepassing.

Werken op of in de nabijheid van het water.

Wij werkzaamheden op of vlakbij de waterweg, moet er op de bouwwerf een om de 30 meter reglementaire reddingsboei aanwezig zijn, en minstens een reddingsboei aan elk uiteinde van de bouwwerf.

Wanneer een val in het water niet door een borstwering van minstens 1 meter hoog, verhinderd kan worden en wanneer het werfpersonnel geen eerste hulpteam – bestaand uit minstens 2 opgeleide personen - heeft om in het water gevallen mensen te helpen, onmiddellijk om hulp te roepen, reddingsboeien te werpen en te helpen, moet het personeel van de onderneming een zelf opblazende reddingsvest aan hebben. Bij gevallen waar de werken zeer risicovol zijn om in het water te vallen, moet er ter plaatse een bootje klaar staan met motor, reddingsboei en bootshaak. Het aanwezige personeel moet steeds in staat zijn het te kunnen aanwenden. Op werven vlakbij de waterweg moet er permanent een verantwoordelijke ter plaatse zijn uitgerust met een telefoon waarmee onverwijld hulp kan ingeroepen worden.

Op rivierwerven met drijvende gemotoriseerde tuigen moet er radioverbinding zijn waarmee op elk moment de meest nabije sluis of beweegbare brug kan gecontacteerd worden. De rivierwerven of de werven langs de waterweg moeten signalisatie hebben die conform is met het politiereglement van de Haven van Brussel en met het algemeen reglement der waterwegen van het Rijk. De werven moeten ook voorzien zijn van de signalisatie die voor gevaar waarschuwt en dit in overeenstemming met het veiligheidsplan en de richtlijnen van de leidende ingenieur. Buiten de werkuren moeten de werven op een efficiënte wijze afgesloten worden zodat er geen buitenstaanders op de werf kunnen binnendringen. De aannemers moeten aan de dispatching van de Haven (02.242.05.75) een telefoonnummer opgeven waarop ze 24 uur op 24 bereikbaar zijn voor de Havendiensten en waarop de verantwoordelijke voor de werf met de nodige zekerheid kan gecontacteerd worden.

7.1.2.4. Specifieke risico's : baggerwerkzaamheden

Taak	Risico	Mogelijk letsels / Eventuele schade	Preventiemaatregelen
Baggeren met kraan	Kantelen van de kraan	Plette, kneuzingen, verdrinking	Bevoegd machinist
	Contact ondergrondse leidingen	Schade ondergrondse leidingen	Bevoegd machinist Bij twijfel of er kabels aanwezig zijn: kabelplans aanvragen
	Vervuilde baggerspecie	Milieuverontreiniging	Analyses slib aanvragen Bij vervuiling: afvoer naar erkend stort
	Verwerken baggerspecie	Infectie - Ontstekingen	Goed persoonlijke hygiëne PBM's: handschoenen, kleden met lange mouwen Informatie inwinnen voor aanvang van het werk over mogelijke verontreiniging Medisch toezicht
	Contact van kraan met personen	Kneuzingen	Bevoegd machinist
Baggeren met kraanponton	Contact ondergrondse leidingen	Schade ondergrondse leidingen	Bevoegd machinist Bij twijfel of er kabels aanwezig zijn: kabelplans aanvragen
	Voorkomen van de niet geplofte conventionele explosieven	Ontploffingen, brand, chemische agentia	Vooraf opsporen door magnetometrie of gelijkwaardig; historisch onderzoek. Bij opstart van iedere werf of belangrijke fase toolbox hieromtrent organiseren: stipte opvolging werkinstructie
	Vervuilde baggerspecie	Milieuverontreiniging	Analyses slib aanvragen Bij vervuiling: afvoer naar erkend stort
Baggeren met baggertuig	Contact ondergrondse leidingen	Schade ondergrondse leidingen	Leidingsplannen opvragen
	Vervuild baggerspecie	Milieuverontreiniging	Analyses slib aanvragen Bij vervuiling: afvoer naar erkend stort
	Kuisen cutterkop	Knellen armen en handen Snijwonden	Motor stilleggen Werkhandschoenen
	Breken winch	Breken cutterarm	Periodieke keuring kabels
Betreden en verlaten van ponton/sleepboot	Struikelen, Uitglijden en vallen ten gevolge van onoplettendheid, misrekening, routine, golfslag of sterke wind	Breken Kneuzingen Snijwonden Schaafwonden Ernstige verwondingen	Zorgen voor veilige overstapplaatsen Ervaren personeel Handen vrij houden tijdens het overstappen Stabiele constructies in goede staat Zorgen dat reddingsboei steeds in nabijheid ligt
Langsij komen van elevatorbak	Val door aanvaring	Verdrinking	Aangepaste aanmeersnelheid Reddingsboei in nabijheid Kennis stroming en windsnelheid Ervaren stuurliu
	Hard contact tussen ponton en elevatorbak	Breken meertrossen meerkabels	Aangepaste aanmeersnelheid
Aanmeren	Klemming van hand en voet tussen meertros en bolder	Breken Kneuzingen Pletten	Gebruik PBM's: Veiligheidshoenen et veiligheidshandschoenen Ervaren personeel Matigen van aanmeersnelheid

Werken op dek van baggerboot - ponton	Uitglijden en vallen	Kneuzingen	Orde en netheid op he schip Regelmatig wegsputten van slib op het dek Antislipverf Opruimen van olie en vet Aangepaste werkschoenen en laarzen
	Stoten	Blauwe plekken	Markeren van hindernissen
	Te zwaar heffen	Rugletsels	Aangepast materieel gebruiken voor het manipuleren van zware lasten Zware last met meerdere personen manipuleren
Werken in allerlei weersomstandigheden	Wind en storm	Vallen in het water Onderkoeling	Activiteiten aan het dek volgens de noodwendigheden beperken Noodmateriaal en -procedure voorzien
		Verdrinking	Materieel zoveel als mogelijk vastleggen
Diverse werkzaamheden met hydro-kraan op vaartuig	Van vaartuig schuiven	Verdrinking machinist	Vastzetten kraan
	Kantelen graafmachine	Beschadiging kraan	Ponton stabiliseren
Diverse werkzaamheden met hoogwerker op vaartuig	Van vaartuig schuiven	Verdrinking machinist	Vastzetten hoogwerker
	Kantelen hoogwerker	Beschadiging hoogwerker	Ponton stabiliseren

7.2. Risicoanalyses in verband met de tegelijkertijd en opeenvolgende activiteiten

Na de kennisname van de planning en de verschillende uitvoeringswijzen zal een volledige analyse van de risico's van co-activiteiten en de risico's die voortvloeien uit het opeenvolgen van activiteiten, worden opgesteld. De veiligheidscoördinator dient voldoende aandacht te besteden aan de chronologie der werken en ten gepaste tijde het veiligheidsbeleid aan te vullen met specifieke veiligheidsbepalingen. In het algemeen : een planning met minimale tegelijkertijd activiteiten voorzien. De risicoanalyse van de tegelijkertijd activiteiten moet ook ingevuld worden door de hoofdaannemer wanneer de planning van de activiteit is opgesteld. Voor dat, zal hij de hulp van de preventieadviseur van het bedrijf hebben en van alle de onderaannemers die moeten de risicoanalyses van hun eigen activiteiten doorgeven. De algemeen risicoanalyse moet aan de V&GC 10 gestuurd worden voor een eventuele aanpassing van het VGP.

7.3. Risicoanalyse in verband met de activiteit in nadering van de werf – interferentierisico's

Met elke bestelling moeten de interferentierisico's geanalyseerd worden door de aannemer in medewerking met de OG en de V&GC gedurende een kick-off meeting.

Zie het document: VEILIGHEIDSVOORSCHRIFTEN VOOR EXTERNE BEDRIJVEN DIE PRESTEREN LASTENS DE HAVEN VAN BRUSSEL

De afbakening moeten de risico's van interferentie met het publiek en de gebruikers tot de minimum beperken.

De wegsignalisatie moet in overeenstemming zijn met het M.B. van 07.05.1999 met betrekking tot de signalisatie van werven en van de hindernissen en met de algemene omzendbrief nopens de wegsignalisatie en de bijlagen ervan.

Daardoor, zoals gedetermineerd in de BB:

- Zowel bij dag en bij nacht en bij mistig weer treft de aannemer op zijn kosten alle nodige maatregelen voor de signalisatie van de werf.
- De aannemer is ertoe gehouden op zijn kosten de werf af te sluiten. Op deze afsluiting wordt een doeltreffende elektrische verlichting geplaatst. De zijdelingse afbakening van de werf moet ook verlicht worden, dit alles op kosten van de aannemer.
- De aannemer legt aan de aanbestedende overheid een plan dienaangaande ter goedkeuring voor. De vrije toegang tot de aangrenzende eigendommen moet behouden blijven.
- Het onderhoud en het regelmatig reinigen van die afsluitingen vormen een aannemingslast.

Volgens de methode dat de aannemer zal volgen, zal dit hoofdstuk later verbeterd zijn als nodig.

7.4. Risicoanalyse in verband met mogelijke latere werkzaamheden aan het bouwwerk

De aannemer moet het plan van de installaties aanplakken en de technische fiches, de gebruikershandleidingen en anders aan de OG. Volgens de methode dat de aannemer zal volgen, zal dit hoofdstuk later verbeterd zijn als nodig

8. TAKEN EN MINIMALE AANWEZIGHEDEN VAN DE V&GC-VERWEZENLIJING

Overeenkomstig artikel 15 van artikel 15 van het KB van 25/01/01, is de aanbestedende overheid verplicht één coördinator-verwezenlijking via een schriftelijke overeenkomst aan te stellen wanneer er op eenzelfde plaats gelijktijdig of na elkaar werken van de lijst in hoofdstuk 1.3 hierboven (voor rekening van een of meerdere opdrachtgevers) worden uitgevoerd. De identiteit van de coördinator-verwezenlijking zal uiterlijk bij de betekening van het bevel tot aanvang der werken aan de aannemer meegedeeld worden. Compositie van de overeenkomst: zie KB, art. 21.

8.1. Taken van de V&GC-verwezenlijking

De V&GC-verwezenlijking heeft inzonderheid als opdracht:

1. de tenuitvoerlegging te coördineren van de algemene beginselen inzake preventie en veiligheid bij de technische of organisatorische keuzen met het oog op de planning van de verschillende werken of werkfasen die tegelijkertijd of na elkaar worden uitgevoerd evenals bij de raming van de duur van de uitvoering van deze verschillende werken of werkfasen;
2. de tenuitvoerlegging te coördineren van de relevante bepalingen om ervoor te zorgen dat de aannemers:
 - de algemene preventiebeginselen en de na te leven beginselen tijdens de verwezenlijking van het bouwwerk bedoeld in de artikelen 4, 5 en 15 Wet van het Welzijn van 4 augustus 1996 coherent toepassen (zie bijlage 12);
 - het veiligheids- en gezondheidsplan toepassen
3. de samenwerking en de coördinatie te organiseren van de aannemers, ook van die welke elkaar op de bouwplaats opvolgen, met het oog op de bescherming van de werknemers en de preventie van ongevallen en van beroepsmatige gezondheidsrisico's, alsmede de wederzijdse informatie;
4. de controle op de juiste toepassing van de werkprocedures te coördineren;
5. de nodige maatregelen te treffen opdat alleen bevoegde personen de bouwplaats kunnen betreden
6. het veiligheids- en gezondheidsplan aanpassen overeenkomstig de KB en de elementen van het aangepaste veiligheids- en gezondheidsplan overmaken aan de tussenkommende partijen voor zover deze elementen hen aanbelangen. De inhoud van het veiligheids- en gezondheidsplan wordt aangepast in functie van de volgende elementen:
 - o in voorkomend geval, de wijzigingen in verband met de uitvoeringsmodaliteiten, overeengekomen tussen de tussenkommende partijen, waarvan de weerslag op het welzijn bij het werk dezelfde waarborgen biedt als de oorspronkelijk in het plan voorziene uitvoeringsmodaliteiten;
 - o in voorkomend geval, de opmerkingen van de tussenkommende partijen aan wie de elementen uit het veiligheids- en gezondheidsplan, die hen aanbelangen, zijn overgemaakt;
 - o de stand van de werken;
 - o het identificeren van onvoorziene risico's of onvoldoende onderkende gevaren;
 - o het optreden of het vertrek van tussenkommende partijen;
 - o de eventueel aan het ontwerp of de werken aangebrachte wijzigingen.
7. Het coördinatiedagboek openen, bijhouden en aanvullen overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 31 tot 33 van het koninklijk besluit van 25 januari 2001
8. De tekortkomingen van de tussenkommende partijen ten opzichte van de algemene preventiebeginselen, de toepasselijke regels en de concrete maatregelen aangepast aan de specifieke kenmerken van de tijdelijke of mobiele bouwplaats, of ten opzichte van het veiligheids- en gezondheidsplan inschrijven in het coördinatiedagboek en deze aan de opdrachtgever(s) ter kennis brengen
9. De opmerkingen van de aannemers in het coördinatiedagboek inschrijven en deze door de betrokkenen laten viseren.
10. Aanwezig gedurende de kritische fasen voor de veiligheid en de gezondheid zijn als in het V&GP

beschreven.

11. De coördinatiestructuur voorzitten en oproepen wanneer een dergelijke structuur dient te worden opgericht overeenkomstig artikels 37 en 40 van het Koninklijk Besluit van 25 januari 2001, zoals gewijzigd
12. het postinterventiedossier aanvullen in functie van de elementen van het geactualiseerde veiligheids- en gezondheidsplan die voor de uitvoering van latere werkzaamheden aan het bouwwerk van belang zijn;
13. hij draagt, bij de voorlopige oplevering van de werken, of bij ontstentenis, bij de oplevering van de werken, het geactualiseerde veiligheids- en gezondheidsplan, het geactualiseerde coördinatiedagboek en het postinterventiedossier over aan de opdrachtgevers dragen en die overdracht vaststellen in een proces-verbaal dat bij het postinterventiedossier wordt gevoegd.

De opdracht van de coördinator-verwezenlijking wordt beëindigd door de overdracht van de documenten bedoeld in punt 13.

8.2. Kritieke fasen

De kritieke fasen voor de veiligheid en de gezondheid waarop de coördinator-verwezenlijking ten minste op de bouwplaats aanwezig zal zijn

- Kick-off meeting vergadering met de hoofdaannemer betreffende o.a. : werfinstallatie,...
- Uitvoering der werken: het onthaal van de werknemers,...
- Buiten spanning van de installaties
- Werken in de technische gordels
- Controle van de installatie

De coördinator zal opmerkingen geven over deze kritieke fasen. De keuzen van de opdrachtgever en de bouwdirectie belast met het ontwerp zullen of in de VGP of in de coördinatiedagboek geschreven.

9. COMMUNICATIE

9.1. Algemene punten van communicatie

De communicatie op de werf verloopt in het Nederlands en/of in het Frans afhankelijk van de taal van de arbeiders. De ondernemer moet verifiëren dat ieder arbeider verstaat elke mededeling in Frans of Nederlands. Iedere individuele werknemer moet kennis hebben van de veiligheidsvoorschriften en moet gemaakte afspraken nakomen tijdens de aanwezigheid op de werf. Aannemers en onderaannemers zijn verantwoordelijk voor de veilige uitvoering van de werkzaamheden. Voordat enig werk wordt aangevangen dienen steeds eerst de veiligheidsregels te worden doorgenomen.

Naast de wettelijke bepalingen zullen alle partijen rekening dienen te houden met de bepalingen in dit veiligheids- en gezondheidsplan en wijzigingen in de loop van de uitvoering. De van toepassing zijnde voorschriften uit het veiligheids- en gezondheidsplan dienen te worden herhaald of geïntroduceerd door middel van pré job meeting en toolboxmeeting (voorbeeld: zie bijlage 6 - werkdocument 1 & 2) aan het personeel van elke onderneming door de hoofdaannemer.

9.2. Communicatie tussen de tussenkomende partijen en opvolging inzake veiligheid en gezondheid coördinatie

Gelet op de Wet van Welzijn, moeten de verplicht preventiemaatregelen gerespecteerd en gezien worden. Een controle moet ook op het gevolg van de veiligheid instructies gedaan worden. Een inspectie en gevolg program is daarvoor opgesteld. De communicatie en de respect van de veiligheid instructies zijn essentieel op de werf. Hieronder, een enuntiatieve lijst van de maatregelen door de tussenkomende partijen te nemen:

- Projectleiders en/of werfbestuurders van de bedrijven zullen in vorm van **PRE-JOB-MEETINGS** voor elk nieuwe fase/activiteit, de werknemers informeren over de risico's die beschreven zijn in de risicoanalyse van de werkzaamheden
- Het bedrijf zal aan iedere werknemer, in zijn moedertaal, een instructie document van het werfreglement (veiligheidsaspecten van het werfreglement : zie bijlage 5), het SVGP van het bedrijf en het SVGP van de onderaannemer geven die door elke werknemer getekend moet worden. Een werknemer die dit document niet ondertekend mag op werf niet werken.
- De werknemers die een onthaal toolbox van de hoofdaannemer had, zullen een sticker op hun eigen helm (altijd op het hoofd) moeten hebben.
- Een keer per week zal de projectverantwoordelijke van de hoofdaannemer een self-audit van de veilig- en gezondheid uitvoeren op zijn werkplaats en die van zijn onderaannemers. De self-audit veiligheid moet de bijgevoegde lijst van de self-audit gezondheid in bijlage 6 (werfdocument 4) gebruiken.
- Een maandelijkse (of tweemaandelijkse) bezoek op werkplaats moet georganiseerd worden door de aannemer die verantwoordelijk is van de uitvoeringscontrole volgens de planning. Dit bezoek op het werf zal de preventieadviseur van iedere aannemingsbedrijf verzamelen, de VGC, de aannemer(s) die verantwoordelijk is (zijn) voor de uitvoeringscontrole. De frequentie van dit bezoek moet bepaald worden door de opdrachtgever en de veiligheidscoördinator (bv. : 1x per maand). Een débriefing zal op het einde van het bezoek uitgevoerd worden.
- Tijdens de bezoeken op de werf van de veiligheid en gezondheidscoördinator, zal de aannemer één of meerdere personen die verantwoordelijk zijn voor de veiligheid zullen zijn, en die over het nodige gezag beschikken over de werknemers, om onmiddellijk de nodige instructies in hun moedertaal te geven, in geval van de niet-naleving op de beveiliging. Na dit bezoek, waarvan de frequentie in overleg met de opdrachtgever vastgesteld wordt, stuurt de VGC een rapport genoemd "JDC". De

projectleider van elke bedrijf moet het, samen met zijn opmerkingen, de dag zelf, aan zijn onderaannemers communiceren met een kopie aan de CSS en belanghebbenden

- Alle vaststellingen tijdens de inspectiebezoeken of de wijzigingen in de veiligheidsregels, of de preventiemaatregelen, moeten aan de werknemers uitgelegd worden via **wekelijkse TOOLBOX MEETING, in hun moedertaal geschreven met de vertaling in het frans. Document dat door de werknemers ondertekend moet worden, en per mail aan de VGC en belanghebbenden doorsturen.**
- 10 werkdagen voor de start van de werf moet de projectleider van het bedrijf aan de VGC en aan alle belanghebbenden communiceren:
 - o De laatste versie van het SGVP die specifiek is van zijn werkplaats van elke (onder)aannemer
 - o Een planning van het project (zie hoofdstuk 5).
 - o Een installatie plan (zie hoofdstuk 6).
 - o Een specifieke risicoanalyse voor de werf (SVGP, zie hoofdstuk 3) aangepast en vervolledigd met de ontbrekende elementen (deze risicoanalyse moet regelmatig door het bedrijf aangevuld worden in functie van onverwachte of nieuwe activiteiten op werkplaats – LMRA, aanvraag van werkmethode voor activiteit met hoge risico's, enz.)
- De hoofdaannemer moet de VGP van de VGC en zijn eigen SVGP aan zijn onderaannemers ten laatste de dag van de bestelling. De onderaannemer moet kennis hebben van alle De onderaannemer moet in zijn contract verwittigd worden dat iedere tekortkoming wat betreft de veilig- en gezondheid, dan zal de hoofdaannemer het nodige doen op de kosten van de onderaannemer. Voorbeeld: EPI's leveren,... De hoofdaannemer zal ervoor zorgen om schriftelijke bevestiging van zijn onderaannemer te krijgen, dat hij de documenten heeft gelezen, begrepen en dat hij de veiligheidsinstructies zal respecteren
- De hoofdaannemer zal de SVGP van de onderaannemers verzamelen. De hoofdaannemer van het bedrijf moet de SVGP van zijn onderaannemers nakijken en verbeteren voordat hij het aan de VGC doorgestuurd. Vaak zijn de SVGP ofwel onvolledig ofwel onjuist en niet specifiek ivm de werf. Om de SVGP te controleren moet de bestuurder van de werkplaats checklist gebruiken : werkdocument 8 (zie bijlage 6)
- Iedere uitwisseling van mail moet een specifieke onderwerp bevatten :
- « [datum van het sturen van de mail] + [initialen van ontvanger/vermelding «alle»] + [naam van de werf, zie bovenaan de pagina VGP] + [onderwerp van mail].
Voorbeeld type : 160825. aan iedereen. «naam van de werf ». Installatie van werf
- Tijdens de werf, zal de VGC aan de hoofdaannemer controlelijsten opsturen. Deze lijsten moeten door het bedrijf ingevuld worden op basis van de werkelijke situatie op het werf, en dienen opgestuurd te worden, per mail, binnen de 3 werkdagen. Voorbeeld: check-list start van de constructie, check-list stelling,...
- Onderhoud van een contactlijst van het aannemingsbedrijf en zijn onderaannemers waarop de CEO verschijnt, de projectleider de werfbestuurder, de preventieadviseur en de teamleiders. De nodige informatie zijn : voornaam, naam, bedrijf, functie, gsm en email adres.
- In geval van incident, zal de projectleider van het moederbedrijf een evaluatierapport opstellen en zal de genomen maatregelen communiceren om ongevallen te voorkomen. In geval van ongeluk, zal de preventieadviseur de moederbedrijf zal de nodige maatregelen nemen om het ongeval te beheren (oorzaken analyse, voorstelling van de preventieve maatregelen, enz.)

10. EERSTE HULP

Iedere aannemer dient te beschikken over de voorzieningen tot het verlenen van eerste hulp volgens de voorschriften van de gangbare. De hoofdaannemer moet zich vergewissen dat de eerste hulp, inbegrepen opgeleid personeel voor eerste hulpen, altijd op de werk kunnen geleverd worden.

Een klaar en zichtbaar signalisatie moet de weergave van de noodprocedure in geval van een ongeval (praatpaal, juiste adres van de werfplaats, gids/ontvangst van des hulpen op de werf, alarmsirene, enz.) indiceren. De noodprocedure moet aan elke werknemers uitgelegd worden gedurende het onthaal op werf en na elke modificatie van de procedure

Er dienen maatregelen te worden getroffen om werknemers die betrokken zijn bij een ongeval of die plotseling onwel worden, te kunnen vervoeren voor medische verzorging. Ondertussen dienen, indien de omstandigheden dit vereisen, alle personen die op de werf aanwezig zijn bijstand te verlenen aan het slachtoffer. Een eerst hulp zone moet in de werfinstallatie van de hoofdaannemer voorzien worden.

In geval van gering ongeval :

1. De gewonde tegen de bron van gevaar beschermen
2. De verantwoordelijke persoon van de werf en de preventieadviseur informeren
3. Eerst verzorging aan de gewonde geven alleen door een bevoegd persoon op de werf
4. De gewonde naar een medisch centrum of een ziekenhuis vervoeren als nodig.
5. De verklaring van ongeval invullen, de incident of het ongeval in het boek van de werf schrijven en de V&GC contacteren.

In geval van ernstig ongeval :

1. Help roepen
2. De gewonde tegen de bron van gevaar beschermen en hem opletten in afwachting van hulp
3. De gespecialiseerd nooddienst contacteren. Zie coördinaten in bijlage 1.
4. De telefonische contact met de nooddienst moet de volgende informatie bevatten:
 - Naam van de persoon die belt
 - Adres van de werf
 - Aantal van gewonden en hun staat (bij bewustzijn of niet, die ademen of niet).
 - Aard van het letsel.
 - Specifieke werkcondities (als nodig).
5. Niet weer ophangen, met de nooddienst (telefoon) blijven en instructies volgen.
6. Om de inkomst van de hulp op het plaats van het ongeval te faciliteren, zal iemand tot de ingang van de werf gaan om de eerst hulp te wachten en naar de plaats van de gewonde te leiden.
7. De verklaring van ongeval invullen, de incident of het ongeval in het boek van de werf schrijven en de V&GC contacteren.

Bij iedere interventie betreffende EHBO wordt een onderzoek uitgevoerd door de aannemer. Alle de tussenkomende partijen van de werf moeten een volledige assistentie en hulp aan de hoofdaannemer in de analysis van het ongeval geven om preventiemaatregelen te treffen om elk gelijkaardig ongeval te voorkomen. Van elk incident wordt een verslag (bijlage 8, werkdocument 3) opgesteld waarvan minstens een kopie bij de veiligheidscoördinator, één kopie bij de werfleiding en één kopie aan de instanties (verzekering, arbeidsinspectie, ...) worden overgemaakt.

Erkervatting, geschikt of aangepast werk is enkel toegelaten mits schriftelijk advies van de arbeidsgeneesheer. De coördinator verwezenlijking dient op de hoogte gehouden worden van de toestand van personen die EHBO behandeling hebben gekregen.

Er dient gelet op de noodprocedure die van kracht is op de werf (zie werfreglement te communiceren door de aannemer).

11. BIJLAGE

11.1. Bijlage 1 : Nuttige adressen

Een volledige lijst zal beschikbaar zijn op de werf. Deze lijst moet door de aannemer geactualiseerd worden en aan de BDO en aan de V&GC gestuurd worden.

Betreft	Adres	Contact & Coördinaten
Opdracht gever :		
		Naam, voornaam : Johan Opsomer Functie : Projectleider Phone : 0485 80 21 85 E-mail: jopsomer@port.brussels
Bouwdirectie belast met de uitvoering:		
Architecte		Naam, voornaam : Functie : Phone : E-mail:
Veiligheids- en gezondheidscoördinator		
ontwerp	S.H.A. sprl Rue Antoine Baeck 15, 1090 Bruxelles	Stéphane NOËL E-mail: info@shanel.be GSM : 0475 427 436
verwezenlijking	S.H.A. sprl Rue Antoine Baeck 15, 1090 Bruxelles	Stéphane NOËL E-mail: info@shanel.be GSM : 0475 427 436
Anders :		
Welzijn controle		
NAVB	CNAC Rue royale 132 1000 Bruxelles	Tél.: 02/552.05.00 Fax.: 02/552.05.05
Noodgeval		112 +32 (0)2 221 91 00
Noodgeval – Brandweer - politie		112
Urgence – Service d’incendie		112
Antigifcentrum		070 245 245 (24h/24h)
Elektriciteits-, gas-, water- en teledistributie maatschappij		
Ziekenhuizen		KLINIEK SINT-JAN 32 Kruidtuinlaan 1000 BRUSSEL +32 (0)2 221 91 00

11.2. Bijlage 2 : Offerte voor de veiligheid en de gezondheid

Nr	Beschrijving van de veiligheids- en gezondheidsmaatregelen	Aantal	Type	Eenheidsprijs	Totale prijs
1	Voorschriften vertalen, vorming en inlichtingen verschaffen aan werknemers en onderaannemers	1	VB		
2	Documenten leveren volgens het veiligheids- en gezondheidsplan (VGP) alsmede voor het postinterventiedossier	1	VB		
3	Buitengewone collectieve beschermingsmaatregelen en -middelen beschreven in het VGP	1	VB		
4	Buitengewone individuele beschermingsmaatregelen en -middelen beschreven in het VGP	1	VB		
5	Andere preventiemaatregelen en middelen die in het veiligheids- en gezondheidsplan beschreven zijn (hierboven niet inbegrepen) .	1	VB		
6	TOTAAL				

Alle hierboven vermelde prijzen zijn exclusief BTW.

Ze zijn vervat in de globale prijsofferte.

Deze lijst moet imperatief aan de prijsofferte worden gevoegd.

De ondernemer wordt verzocht om details in bijlage van zijn aanbod samen te voegen.

In het kader van de werkzaamheden verklaart de ondergetekende aan de opdrachtgever dat hij heeft ontvangen en zal naleven.

11.3. Bijlage 3 : De instrumenten bij de coördinatie

De instrumenten bij de coördinatie zijn de documenten dat de coördinator-ontwerp en de coördinator-verwezenlijking moeten vaststellen aanpassen, en invullen. De coördinatiestructuur is ook een instrument bij de coördinatie. Hieronder de andere instrumenten:

- Het veiligheids- en gezondheidsplan (VGP)
- Het coördinatiedagboek (VGCD)
- De postinterventiedossier (PID)

Volgende de aard en de oppervlakte van de werken, kunnen ze “volledig” of “vereenvoudigd”.

	VGP	VGCB	PID
Bouwwerken met een totale oppervlakte kleiner dan 500m² (1)			
Gevaarlijke werken (2) of grootscheeps werken (3)	Vereenvoudigd	Aanvang schriftelijke	Vereenvoudigd
Niet gevaarlijke werken of minder grootscheeps werken	Schriftelijke overeenkomst	Aanvang schriftelijke	Vereenvoudigd
Bouwwerken met een totale oppervlakte gelijk aan of groter dan 500 m²			
Gevaarlijke werken of grootscheeps werken	Volledig	Volledig	Volledig
Niet gevaarlijke werken of minder grootscheeps werken	Vereenvoudigd	Aanvang schriftelijke	Vereenvoudigd

(1) Berekening van de totale oppervlakte van de werken, zie hoofdstuk 11.11.1.

(2) Gevaarlijke werken, zie hoofdstuk 0.

(3) Grootscheeps werken, zie hoofdstuk 0.

Voor de documenten in formaat: vereenvoudigd en schriftelijke aanvang of overeenkomst, zie Bijlage 1 van het KB. Hieronder, de volledige compositie van de VGCD en van de PID.

11.3.1. Het veiligheids- en gezondheidscoördinatiedagboek

Het coördinatiedagboek is verplicht op alle tijdelijke of mobiele bouwplaatsen waarvoor een coördinator-ontwerp of een coördinator-verwezenlijking moet worden aangesteld (KB, art. 31).

Het coördinatiedagboek mag een afzonderlijk document of een geheel van afzonderlijke documenten zijn; het mag ook gecombineerd worden met het dagboek der werken of met andere documenten die gelijkaardige functie hebben (KB, art. 32).

Het coördinatiedagboek is het document dat door de coördinator wordt bijgehouden dat de gegevens en aantekeningen vermeldt betreffende de coördinatie en gebeurtenissen op de bouwplaats. De gegevens en de bemerkingen worden vermeld op genummerde bladzijden of geregistreerd aan de hand van een geschikt technologisch middel derwijze dat de verwijdering van de vermelde gegevens of bemerkingen onmogelijk is (KB, art. 33).

Het coördinatiedagboek vermeldt de volgende elementen:

1. de namen en adressen van de tussenkomende partijen, het ogenblik van hun tussenkomst op de bouwplaats en voor ieder van hen, het voorziene aantal op de bouwplaats tewerk te stellen werknemers evenals de voorziene duur van de werken;
2. de beslissingen, vaststellingen en gebeurtenissen die voor het ontwerp of de verwezenlijking van het bouwwerk van belang zijn;
3. de opmerkingen gemaakt aan de tussenkomende partijen, inzonderheid deze betreffende hun eventuele gedragingen, handelingen, keuzen of nalatigheden die in strijd zijn met de algemene preventieprincipes, en de gevolgen die ze eraan gegeven hebben;
4. de opmerkingen van de aannemers, aangevuld met het visum van de betrokken partijen;

5. de gevolgen gegeven aan de opmerkingen van de tussenkomende partijen en van de werknemersvertegenwoordigers die van belang zijn voor het ontwerp van het project of de verwezenlijking van het bouwwerk;
6. de tekortkomingen van de tussenkomende partijen ten opzichte van de algemene preventiebeginselen, de toepasselijke regels en de concrete maatregelen aangepast aan de specifieke kenmerken van de tijdelijke of mobiele bouwplaats, of ten opzichte van het veiligheids- en gezondheidsplan;
7. de verslagen van de vergaderingen van de coördinatiestructuur bedoeld in artikel 3, 9;
8. de ongevallen.

11.3.2. De postinterventiedossier

De postinterventiedossier is de document dat de voor de veiligheid en de gezondheid nuttige elementen bevat waarmee bij eventuele latere werkzaamheden moet worden rekening gehouden en dat aangepast is aan de kenmerken van het bouwwerk. Het postinterventiedossier is verplicht op alle tijdelijke of mobiele bouwplaatsen (KB, art. 34).

Het postinterventiedossier is vermeld de volgende elementen:

- De informatie betreffende de structurele en essentiële elementen van het bouwwerk
- De informatie betreffende de aard en de plaats van de aantoonbare of verborgen gevaren, inzonderheid ingewerkte nutsleidingen
- De plannen die werkelijk met de uitvoering en de afwerking overeenstemmen
- Architecturale, technische en organisatorische elementen in verband met de verwezenlijking, de instandhouding en het onderhoud van het bouwwerk.
- Informatie voor de uitvoerders van te voorziene latere werkzaamheden, inzonderheid de herstelling, vervanging of ontmanteling van installaties of bouwelementen.
- Relevante verantwoording van de keuzen in verband met, inzonderheid, de toegepaste uitvoeringsmethoden, technieken, materialen of architecturale elementen

11.4. Bijlage 4 : Richtlijnen voor het specifiek veiligheids- en gezondheidsplan (SVGP)

Van elke aannemer wordt verwacht zijn eigen specifiek veiligheids- en gezondheidsplan samen te stellen dat van toepassing is op zijn geplande activiteiten waarin de duidelijke en precieze werken methode staan: werkmethode, risico's analyse, preventiemaatregelen en -middelen die zal voorbereid worden om de risico's te vermijden.

De maatregelen die voorgesteld en beschreven zijn, dienen nageleefd te worden en houden een verantwoordelijkheid in van de werkgever en zijn onderaannemers die aan dezelfde beschrijvende maatregelen zich moeten houden.

Teneinde een duidelijke, overzichtelijke en complete risicoanalyse van de geplande werken te verkrijgen is de vijf kolommenmethode aan te bevelen voor de meest risicovolle activiteiten. Een korte toelichting:

		Risicoanalyse in het kader van V&G-plan		Aannemer: Fase van de werken: Omschrijving van de werken: Pagina: /					
Activiteit	Middelen	Risico's	E	W	B	R	Maatregelen	Opmerkingen	

Over de verschillende fase van de werken met bijhorende globale omschrijving , wordt een schematisch overzicht gemaakt van de geplande activiteiten. Deze activiteiten worden opgelijst in de **eerste kolom (Activiteit)**. In deze kolom dient ook vermeld te worden hoe de werken zullen worden uitgevoerd (vb. werken in hoogte, ...).

In de **tweede kolom (Middelen)** worden voor de verschillende activiteiten de gebruikte middelen vermeld (vb. hoogtewerker, ...).

Uit de activiteit, de wijze van uitvoering en de gebruikte middelen kunnen de voorzienbare risico's geïdentificeerd worden in de **derde kolom (Risico's)**. Deze risico's worden opgelijst (vb. valgevaar, ...), ook de risico's die kunnen voortvloeien bij gelijktijdig uitvoeren van werken dienen vermeld te worden niet in het minst de vermelding van de risico's voor derden.

De **vierde tot zevende kolom (E, W, B, R)** houdt de risico-evaluatie in om aan de vermelde risico's te kwantificeren. Het risicogetal stemt overeen met de risico's zonder preventiemaatregelen. Eventueel worden de risico's per vermelde preventiemaatregel herbekeken. Een lijst van de risicogetallen is als

volgt: de risicoanalyse van Graham Kinney berust op een berekening van het risico door volgende factoren met elkaar te vermenigvuldigen: de ernst van de potentiële verwonding (**E**), de waarschijnlijkheid dat de verwonding zich voordoet (**W**) en de blootstelling aan het gevaar (**B**):

$$\text{Risico (R)} = \text{Ernst (E)} \times \text{Waarschijnlijkheid (W)} \times \text{Blootstelling (B)}$$

Voor de verschillende factoren gelden volgende coderingen:

Ernst (E):	1	Betekenisvol:	Eerste hulp kan nodig zijn
	3	Belangrijk:	Werkongeschiktheid
	7	Aanzienlijk:	Ernstige verwonding
	15	Zeernstig:	Een dode
	40	Ramp:	Verschillende doden
	100	Catastrofaal:	Vele doden
Waarschijnlijkheid (W):	0,1	Virtueel onmogelijk	
	0,2	Praktisch onmogelijk	
	0,5	Nihil:	Denkbaar maar zeer onwaarschijnlijk
	1	Klein:	Geringe mogelijkheid
	3	Onwaarschijnlijk:	Ongewoon maar mogelijk
	6	50 / 50:	Best mogelijk, kan gebeuren
Blootstelling (B):	10	Bijna zeker:	Van tijd tot tijd te verwachten
	0,5	Zeerneldzaam:	Eens per jaar
	1	Zeldzaam:	Enkele malen per jaar
	2	Ongewoon:	Maandelijks
	3	Occasioneel:	Wekelijks
	6	Regelmatig:	Dagelijks tijdens de werkuren
	10	Voortdurend	

Risico (R)		
0 ... 20	Aanvaardbaar risico	Geen maatregelen nodig
20 .. 70	Mogelijk risico	Aandacht vereist
70 ... 200	Wezenlijk risico	Risico verminderen
200 ... 400	Hoog risico	Onmiddellijk verminderen
400 ...	Zeernhoog risico	Stop werkzaamheden

De **achtste kolom (Maatregelen)** houdt de concrete preventiemaatregelen in om aan de vermelde risico's te voldoen. Tegenover risico dient een voorkomings- of beschermingsmaatregel te staan.

De laatste, de **negende kolom (Opmerkingen)**, is voorzien om eventuele opmerkingen te noteren betreffende wetgeving, documentatie, instructies, interne richtlijnen, procedures, ... en voor de vermelding van de personen of aannemers die voor die gegeven activiteit of preventiemaatregel verantwoordelijk zijn.

Het doel van de omschrijving van de preventiemaatregelen is om improvisatie op de werf tegen te gaan en om efficiënt en economisch tewerk te kunnen gaan zonder dat zich voor de geplande werken incidenten kunnen voordoen. Het spreekt voor zich dat de voorschriften omschreven in de risicoanalyse in het veiligheids- en gezondheidsplan ook integraal moeten worden nageleefd.

Als het specifiek veiligheids- en gezondheidsplan eenmaal is goedgekeurd en aanvaard moeten alle wijzigingen gemotiveerd en besproken worden met de veiligheidscoördinator en de opdrachtgever.

11.5. Bijlage 5 : Veiligheidsaspecten van het werfreglement

De hoofdaannemer moet een werfreglement vaststellen. De tekst van dit werfreglement moet in de taal van het geboorteland van de werknemer of de onderaannemer door de hoofdaannemer geschreven worden. Dit reglement moet de volgende preventiemaatregelen inbegrepen

1. ORGANISATIE VAN DE PREVENTIE EN BESCHERMING

- 1.1. De coördinator-verwezenlijking heeft de leiding over de coördinatie van de veiligheid en gezondheid voor het geheel van de werkzaamheden. Overeenkomsten tussen verschillende ondernemingen i.v.m. veiligheid en gezondheid op de bouwplaats moeten eerst door de coördinator-verwezenlijking goedgekeurd worden.
- 1.2. Elke onderneming moet, vooraleer met de werken te starten, zijn risicoanalyse van de onderneming tijdens de geplande introductievergadering met de coördinator-verwezenlijking bespreken.
- 1.3. De tussenkommende partijen verbinden zich ertoe aanwezig te zijn op de periodieke coördinatievergadering V & G gehouden door de coördinator-verwezenlijking.
- 1.4. Elke onderneming aan wie een werk wordt toegewezen, is verplicht een veiligheidsverantwoordelijke aan te duiden die gedurende de werkzaamheden op de bouwplaats aanwezig is.
- 1.5. Elke onderneming voorziet in het houden van taakgebonden opleidingen op de bouwplaats, met al haar personeel; waarbij specifieke veiligheidsonderwerpen worden besproken, en dit minstens één maal per maand. Zij overhandigt een kopie van het verslag en de aanwezigheidslijst aan de coördinator-verwezenlijking.
- 1.6. Elke onderneming verklaart dat de werknemers de nodige opleiding/beroepservaring en lichamelijke geschiktheid bezitten om de hen opgelegde taken (incl. verantwoordelijkheden in veiligheidsfunctie) uit te voeren en het bijhorend materieel te gebruiken en te bedienen op volstrekt veilige wijze. Op vraag van de coördinator-verwezenlijking legt zij de nodige stukken ter staving voor.
- 1.7. De personeelsleden van de aannemers mogen slechts worden aangetroffen op de voorheen voorziene werkplaatsen.

2. NOODPROCEDURES

- 2.1. Elke onderneming zal de procedures inzake E.H.B.O. en arbeidsongevallen, opgesteld door de coördinator-verwezenlijking, respecteren.
- 2.2. Elk arbeidsongeval, incident of schadegeval moet met de dag van het voorval worden vermeld. Voor de arbeidsongevallen moet daarenboven een arbeidsongevallenrelas aan de coördinator-verwezenlijking worden overhandigd.
- 2.3. Elke onderneming rust zijn lokalen uit met de wettelijke voorzieningen inzake brandblussers en E.H.B.O.-materiaal.
- 2.4. Op de bouwplaats is ten minste één E.H.B.O.-hulpverlener permanent aanwezig.
- 2.5. Elke onderneming moet over voldoende, aangepaste en conforme brandbestrijdingsmiddelen beschikken. Voor sommige werken is, in samenspraak met de coördinator-verwezenlijking, een vuurvergunning verplicht.
- 2.6. De coördinator-verwezenlijking stelt een brandevacuatieprocedure op.

3. PERSOONLIJKE BESCHERMINGSMIDDELEN (P.B.M.)

- 3.1. Het dragen van aan het werkaangepaste P.B.M. conform de geldende wetgeving is op de bouwplaats voor IEDEREEN verplicht.

- 3.2. Elke onderneming moet op haar kosten P.B.M. ter beschikking stellen van haar personeel en/of bezoekers. Zij moet eveneens toezien op het gebruik ervan. Tevens moet zij ten gepaste tijde zorgen voor het onderhoud en vernieuwing.
- 3.3. De werknemers moeten, overeenkomstig hun opleiding en de gegeven instructies, op de juiste wijze gebruik maken van de P.B.M. en ze na gebruik weer opbergen en onderhouden.

4. COLLECTIEVE BESCHERMINGSMIDDELEN (C.B.M.)

- 4.1. Ter voorkoming van arbeidsongevallen moet elke onderneming waar nodig C.B.M. voorzien. De keuze wordt bepaald op basis van de PREVENTIEBEGINSELEN vastgesteld in hoofdstuk II "algemene beginselen" van de Wet van het Welzijn, waarin onder meer de voorkeur wordt gegeven aan collectieve bescherming i.p.v. persoonlijke bescherming. (4 augustus 1996.- Wet betreffende het welzijn van de werknemers bij de verwezenlijking van hun werk (B.S. 18/09/1996) gewijzigd bij de Wet van 13/2/1998 (B.S. 19/02/1998)).
- 4.2. Het plaatsen en/of wegnemen van C.B.M. wordt geregeld IN SAMENSPRAAK met de coördinator-verwezenlijking. Geplaatste C.B.M. mogen NOOIT verwijderd worden zonder dat vervangende of definitieve beschermingen worden aangebracht
- 4.3. Elke op de bouwplaats vastgestelde gevaarlijke of ongezonde toestand moet onmiddellijk aan de coördinator-verwezenlijking gemeld worden.

5. ORDE EN NETHEID

- 5.1. Elke onderneming moet ten minste dagelijks zijn werkposten opruimen en het afval afvoeren. De coördinator-verwezenlijking kan, op kosten van de onderneming die in gebreke blijft, de opdracht geven aan derden de werkposten op te ruimen.
- 5.2. De wegen, doorgangen en trappen moeten steeds vrij zijn van obstakels en hindernissen. Soepele leidingen en kabels mogen de doorgang niet belemmeren. Kruisen zij een doorgang, dan moeten ze worden beschermd tegen beschadig.
- 5.3. Materialen moeten ordelijk en stabiel, beveiligd tegen weersinvloeden, in samenspraak met de coördinator-verwezenlijking, in de voorziene zones worden gestapeld.

6. MILIEU

- 6.1. Het verbranden van afval op de bouwplaats is verboden.
- 6.2. Het verwijderen van afval en/of verpakkingen gebeurt volgens de procedure uit het veiligheids- en gezondheidsplan.
- 6.3. Er moeten maatregelen worden genomen tegen bodem-, lucht- en watervervuiling.

7. BOUWPLAATSINRICHTINGEN

- 7.1. Het inplantingsplan zit ter inzage in het dossier V&G op de bouwplaats. Het vermeldt ten minste volgende gegevens :
 - a. toegangen, wegen, rijrichtingen en parkings
 - b. ligging van nutsleidingen (H.S., L.S., telefoon, water gas...)
 - c. zones voor gezondheidsinrichtingen, opslaan van materieel, werkplaatsen...
 - d. inplantingen hijstoestellen en draaicirkel
 - e. opgestelde elektrische verdeelborden
 - f. E.H.B.O.-post
- 7.2. Elke onderneming is verplicht voor haar werknemers de wettelijke voorziene gezondheidsinrichtingen ter beschikking te stellen (C.A.O. van 5/1/84- K.B. van 1/5/84-A.R.A.B. art.76 evt.) en deze dagelijks te onderhouden. Maaltijden mogen enkel in de daartoe voorziene inrichtingen worden gebruikt.
- 7.3. Het gebruik van de installatie van de hoofdaannemer is in principe verboden voor derden tenzij onderling schriftelijk overeengekomen.
- 7.4. Het opstellen van werfburelen, refters, kleedkamers; sanitaire installaties, opslagplaatsen, ... mag enkel conform het inplantingsplan en in overleg met de coördinator-verwezenlijking gebeuren.

8. ELEKTRISCHE INSTALLATIE

- 8.1. De elektrische installatie moet door een erkend organisme gekeurd worden conform het A.R.E.I. Elk defect moet ONMIDDELIJK aan de coördinator-verwezenlijking worden gemeld.
- 8.2. Verdeelborden moeten steeds gesloten blijven. Het aansluiten kan enkel met aangepaste stekkers. Alle verbindingen (stekker/stopcontact) moeten geschikt zijn voor gebruik in vochtige omstandigheden, minimum IP44.
- 8.3. Kabels moeten steeds opgehangen en/of afgeschermd worden tegen mogelijke beschadiging.
- 8.4. Elke onderneming staat zelf in voor de verlichting van haar werkposten. Deze verlichting moet worden uitgevoerd volgens de geldende wetgeving. De coördinator-verwezenlijking organiseert de algemene verlichting en eventuele noodverlichting.

9. ARBEIDSMIDDELEN EN TOEBEHOREN

- 9.1. Enkel elektrisch materieel conform het A.R.E.I. mag op de bouwplaats aanwezig zijn en worden aangesloten op de daartoe voorziene verdeelborden.
- 9.2. Elke onderneming moet zijn arbeidsmiddelen zodanig markeren dat ze identificeerbaar zijn. Het identificatiesysteem moet worden beschreven in de risicoanalyse van de onderneming.
- 9.3. De arbeidsmiddelen moeten geschikt zijn voor het uit te voeren werk en regelmatig gekeurd door een bevoegd persoon zodat bij het gebruik de veiligheid en gezondheid steeds gewaarborgd zijn. Op vraag van de coördinator-verwezenlijking moeten de gebruiksaanwijzingen en veiligheids- en gezondheidsinstructies voorgelegd kunnen worden.
- 9.4. Bij gebruik van arbeidsmiddelen van derden is DE GEBRUIKER verantwoordelijk voor de veiligheid.
- 9.5. Bij het gebruik van heftoestellen gelden volgende specifieke bepalingen :
 - a. Alle heftoestellen en hijstoebehoren, evenals grondverzetmachines om lasten te hijsen, die op de bouwplaats binnengebracht worden, moeten voorzien zijn van een geldig keuringsattest.
 - b. Een kopie van de keuringsattesten moet aan de coördinator-verwezenlijking worden overhandigd vooraleer de toestellen in gebruik te nemen. Bij ontstentenis heeft de coördinator-verwezenlijking het recht de toestellen buiten dienst te stellen.
 - c. Bij gebruik van meerdere heftoestellen met overlappend werbereik moet, in overleg met coördinator-verwezenlijking, een gebruiksprocedure opgesteld worden.
- 9.6. Ladders zijn steeds in goede staat (zonder beschadigingen en stabiel) en uitgerust met aangepaste antislipvoorzieningen. Zij worden opgesteld op een goede, stevige ondergrond. Zij worden steeds vastgemaakt wanneer zij dienstdoen als toegangsladder of wanneer de ladder 25 of meer sporten telt.
- 9.7. Bij het gebruik van stellingen gelden volgende specifieke bepalingen :
 - a. Elke stelling vanaf 2 meter hoog moet voorzien zijn van leuningen, tussenleuningen en plinten. De werkvloer moet aaneensluitend zijn, d.w.z. zonder gevaarlijke ruimten tussen de planken en de leuning en voldoende stevig, rekening houdend met de belasting.
 - b. De toegang tot de werkvloeren gebeurt door middel van trappen(torens) of ladders.
 - c. Voor de ingebruikname en minstens één maal per week wordt de stelling nagekeken door een bevoegde persoon van de onderneming.
 - d. Voor stellingen hoger dan 8 meter of voor stellingen blootgesteld aan buitengewone krachten moeten de nodige berekeningsnota's of referentie van norm voorgelegd worden aan de coördinator-verwezenlijking.

10. GEVAARLIJKE PRODUCTEN

- 10.1. Alle producten op de bouwplaats moeten reglementaire etiketten hebben of krijgen. Het gebruik van brandbare, toxische of andere gevaarlijke producten moet in de risicoanalyse van de onderneming vermeld staan.

- 10.2. Het opslaan van producten en verwijderen van de verpakking dient volgens de geldende wetgeving en in samenspraak met de coördinator-verwezenlijking te gebeuren.
- 10.3. Een kopie van de veiligheids-en gezondheidssteekkaart (chemische fiche of M.S.D.S.-fiche) van de gebruikte producten moet aan de coördinator-verwezenlijking worden overhandigd. De steekkaart omvat ten minste :
 - a. naam van de fabrikant
 - b. fysische eigenschappen
 - c. bijzondere kenmerken
 - d. gevaren/verschijnselen
 - e. preventie
 - f. blusstoffen/eerste hulp/evacuatie
- 10.4. Indien werken worden uitgevoerd waarbij schadelijke of hinderlijke dampen/gassen vrijkomen, moet dit worden gemeld in de risicoanalyse van de onderneming. Op basis van voorgaande gegevens zal het veiligheids-en gezondheidsplan aangepast worden. Met de coördinator-verwezenlijking worden maatregelen afgesproken om de dampen/gassen op een doeltreffende manier af te voeren (afzuiginstallatie...).

11. WERKEN MET EEN OPEN VLAM

- 11.1 Voor de aanvang van werken met een open vlam vraagt de onderneming aan de coördinator-verwezenlijking of een vuurvergunning vereist is.
- 11.2 Het behandelen van gasflessen gebeurt met de meeste zorg. Lege gasflessen en gasflessen die niet worden gebruikt, worden buiten het gebouw op een vaste plaats rechtop opgeslagen, vastgemaakt, voorzien van een beschermkop en beschermd tegen de zon.
- 11.3 De zuurstof-en brandgasflessen worden bij gebruik verticaal of schuin onder een hoek van minimum 35° geplaatst. Bij voorkeur worden ze gemonteerd op een flessenkar. Op het einde van dagtaak worden gasflessen dichtgedraaid en slangen en manometers ontspannen.
- 11.4 Bij werken met open vlam hoort een ABC-blusapparaat van minimum 6kg.

11.6. Bijlage 6 : Werkdocumenten

N°	Overzicht van de werkdocumenten
1	V&G werkvergunning
2	Registratie toolbox meeting
3	Incident rapport
4	Veiligheid self-audit lijst
5	Formuleren van opmerkingen
6	Verklaring van veiligheids- en gezondheidsintentie
7	Identificatieblad voor aannemers
8	SVGP-analyse voor aannemers

11.6.1. Werkdocument 1: Pre-job meeting: V&G werkvergunning

Pre-job meeting: V&G werkvergunning	Werkdocument 1																																																																					
<p>Activiteit / Fase :</p> <p>Ondergetekende ,, verantwoordelijk van de hoofdaannemer : verklaart hierbij dat hij vóór het begin van de werken de veiligheidsvoorschriften, opgenomen in het veiligheids- en gezondheidsplan, het specifiek veiligheids- en gezondheidsplan, het werfreglement en de reglementatie, heeft overgedragen en toegelicht aan de onderaannemers.</p> <p>Toelichting gehouden op:</p> <p>Door:</p> <p>Handtekening :</p>																																																																						
<p>Volgende personen waren aanwezig en hebben de toelichting van de veiligheidsvoorschriften begrepen.</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left; border-bottom: 1px solid black;">Naam</th> <th style="text-align: left; border-bottom: 1px solid black;">Functie</th> <th style="text-align: left; border-bottom: 1px solid black;">Handtekening</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>.....</td><td>.....</td><td>.....</td></tr> <tr><td>.....</td><td>.....</td><td>.....</td></tr> <tr><td>.....</td><td>.....</td><td>.....</td></tr> <tr><td>.....</td><td>.....</td><td>.....</td></tr> <tr><td>.....</td><td>.....</td><td>.....</td></tr> <tr><td>.....</td><td>.....</td><td>.....</td></tr> <tr><td>.....</td><td>.....</td><td>.....</td></tr> <tr><td>.....</td><td>.....</td><td>.....</td></tr> <tr><td>.....</td><td>.....</td><td>.....</td></tr> <tr><td>.....</td><td>.....</td><td>.....</td></tr> <tr><td>.....</td><td>.....</td><td>.....</td></tr> <tr><td>.....</td><td>.....</td><td>.....</td></tr> <tr><td>.....</td><td>.....</td><td>.....</td></tr> <tr><td>.....</td><td>.....</td><td>.....</td></tr> <tr><td>.....</td><td>.....</td><td>.....</td></tr> <tr><td>.....</td><td>.....</td><td>.....</td></tr> <tr><td>.....</td><td>.....</td><td>.....</td></tr> <tr><td>.....</td><td>.....</td><td>.....</td></tr> <tr><td>.....</td><td>.....</td><td>.....</td></tr> <tr><td>.....</td><td>.....</td><td>.....</td></tr> <tr><td>.....</td><td>.....</td><td>.....</td></tr> <tr><td>.....</td><td>.....</td><td>.....</td></tr> </tbody> </table> <p><i>In bijlage het door de preventieadviseur goedgekeurd dokument (risicos, preventie maatregelen,...) dat alle werkers gekregen hebben.</i></p> <p>Preventieadviseur :</p> <p>Handtekening :</p>		Naam	Functie	Handtekening
Naam	Functie	Handtekening																																																																				
.....																																																																				
.....																																																																				
.....																																																																				
.....																																																																				
.....																																																																				
.....																																																																				
.....																																																																				
.....																																																																				
.....																																																																				
.....																																																																				
.....																																																																				
.....																																																																				
.....																																																																				
.....																																																																				
.....																																																																				
.....																																																																				
.....																																																																				
.....																																																																				
.....																																																																				
.....																																																																				
.....																																																																				
.....																																																																				

[illegible]

<i>Incident rapport</i>	Werkdocument 3 Pagina 1/4
Incident nummer:	
<p>1. <u>Algemene informatie</u></p> <div style="display: flex; justify-content: space-between;"> Datum: Locatie: </div> Uur: <div style="margin-left: 20px;"> Betrokkene: Naam: Adres: Telefoon: </div> <div style="margin-left: 20px;"> Werkgever: Naam: Adres: Telefoon: Contactpersoon: </div> Type van incident: <div style="display: flex; flex-wrap: wrap;"> <div style="width: 50%;"> ☐ Ongeval met werkverlet ☐ Ongeval zonder werkverlet ☐ Bijna-ongeval ☐ Verzorging </div> <div style="width: 50%;"> ☐ Voorval met schade aan eigendom ☐ Milieu incident ☐ Ernstig risico ☐ </div> </div> Externe hulpverlening: ☐ Ziekenwagen / MUG (opgeroepen door:) ☐	
<p>2. <u>Korte omschrijving van het incident</u></p> <div style="text-align: center;"> </div>	
☐ Aan te duiden indien van toepassing	

<i>Incident rapport</i>	Werkdocument 3 Pagina 2/4
<p>3 <u>Aanleiding tot incident</u></p> <div style="display: flex; flex-wrap: wrap;"> <div style="width: 50%;"> ☐ Gebruik van gereedschappen ☐ Verplaatsen van voorwerpen ☐ Bedienen van machines ☐ Omgaan met producten ☐ Montage / demontage ☐ Stellingbouw ☐ Klimmen / afdalen ☐ Uitglijden / vallen / struikelen ☐ </div> <div style="width: 50%;"> ☐ Besturen van voertuigen ☐ Werken op hoogte ☐ Lassen / branden ☐ Schoonmaken ☐ Graven ☐ Monsters nemen ☐ Aftappen / spoelen ☐ Losmaken van verbindingen </div> </div>	
<p>4. <u>Omstandigheden van incident</u></p> <div style="display: flex; flex-wrap: wrap;"> <div style="width: 50%;"> ☐ Lekkage ☐ Brand / explosie ☐ Milieuverontreiniging ☐ Transport ☐ Uitglijden / vallen / struikelen ☐ </div> <div style="width: 50%;"> ☐ Vallend voorwerp ☐ Elektrisch ☐ Vandalisme ☐ Onveilige handeling ☐ Hijswerkzaamheden </div> </div>	
<p>5. <u>Letsel</u></p> <p>Eerste hulpverlener:</p> <p>Doktersbehandeling:</p> <p>Aard van het letsel:</p> <p>Datum van herstel (geschat):</p> <p>Datum van herstel (effectief):</p> <p>Opmerking:</p>	
<p>6. <u>Resultaten van ongevalonderzoek en analyse</u></p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	
☐ Aan te duiden indien van toepassing	

Incident rapport

Werkdocument 3

Pagina 3/4

7. Oorzaak

Directe oorzaak:

- ☐ Gebrek aan communicatie
- ☐ Onvoldoende opvolging van regels of procedures
- ☐ Onvoldoende veiligheidssignaleringen
- ☐ Negeren of niet gebruik van veiligheidssignaleringen
- ☐ Onjuiste handeling
- ☐ Ontoereikende persoonlijke beschermingsmiddelen
- ☐ Niet gebruiken van persoonlijke beschermingsmiddelen
- ☐ Invloed van alcohol of drugs
- ☐ Ondeugdelijk of falend gereedschap of machines
- ☐ Onjuist gebruik van gereedschap of machines
- ☐ Werkomgeving
- ☐ Orde en netheid
- ☐ Toegang
- ☐ Externe factoren, derden, weersomstandigheden
- ☐

Onderliggende oorzaak:

- ☐ Fysieke of mentale ongeschiktheid
- ☐ Onvoldoende kennis
- ☐ Overbelasting
- ☐ Onvoldoende motivatie
- ☐ Onvoldoende toezicht
- ☐ Ontoereikend beleid
- ☐ Onvoldoende planning of organisatie
- ☐ Ontoereikende procedures of voorschriften
- ☐ Onjuist ontwerp of techniek
- ☐ Onvoldoende onderhoud of inspectie
- ☐

8. Conclusies en aanbevelingen

.....

.....

.....

.....

☐ Aan te duiden indien van toepassing

<i>Incident rapport</i>	Werkdocument 3 Pagina 4/4
<p>9 <u>Getuigen</u></p> <div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="width: 60%;"> <p>Naam:</p> <p>Adres:</p> <p>Telefoon:</p> <p>Werkgever:</p> <p>Naam:</p> <p>Adres:</p> <p>Telefoon:</p> <p>Werkgever:</p> </div> <div style="width: 35%;"></div> </div>	
<p>10. <u>Correctieve maatregelen</u></p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	
<p>11. <u>Ondertekening</u></p> <div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="width: 60%;"> <p>Betrokkene</p> <p>Preventieadviseur</p> <p>Werkgever</p> <p>Coördinator</p> <p>Werfleiding</p> </div> <div style="width: 35%;"> <p>Datum:</p> <p>Datum:</p> <p>Datum:</p> <p>Datum:</p> <p>Datum:</p> </div> </div>	
☐ Aan te duiden indien van toepassing	

11.6.4. Werkdocument 4: Veiligheid self-audit lijst

Veiligheid self-audit lijst		Werkdocument 4 Pagina 1/3
Inspectiedatum :	Inspectie door :	Aannemer :
ORDE EN NETHEID BOUWPLAATS ☐ Zijn gangen, trappen begaanbaar en schoon? ☐ Is materiaal opslag veilig ? ☐ Afvalcontainers, is afval gescheiden ? ☐ Verlichting ter plaatse in orde ? ☐ Is er voldoende ventilatie ? ☐ Brandblussers bereikbaar ? ☐ ...	HULPGEREEDSCHAP ☐ Gassenopslag conform ARAB 313/318 ☐ Brandblusser op flessenkar ☐ Cilinders rechtop geplaatst en vastgezet ? ☐ Controle handgereedschap, machines, ... - Conditie - Isolatie ☐ ...	
PERSOONLIJKE BESCHERMINGSMIDDELEN ☐ Veiligheidshelm (Art. 54-60) ☐ Oogbescherming ☐ Veiligheidsschoeisel ☐ Beschermende kleding, handschoenen ☐ Valbeveiliging, lijn (Art. 158) ☐ Gehoorbescherming ☐ Adembescherming ☐ Voorkoming valgevaar (Art. 42 - Art. 269) ☐ ...	STELLINGS, LADDERS, TRAPPEN ☐ Is de stelling gecontroleerd ? ☐ Is de stelling voorzien van keuringssticker ? ☐ Is de stelling vrij van materiaal ? ☐ Valbeveiliging in goede staat ? ☐ Correct en veilige inplanting - Vastgezet - Frame, ladder, borging aanwezig - Ladder van voldoende lengte ☐ ...	
EHBO ☐ Is EHBO trommel compleet ? ☐ Is inhoud schoon ? ☐ Brancard aanwezig ? ☐ EHBO telefoonnummers aangegeven ? ☐ Dekens aanwezig ? ☐ ...	HIJSGEREEDSCHAP, HEFWERKTUIGEN ☐ Kraanboek aanwezig en in orde ? ☐ Certificaten hijsmateriaal in orde ? ☐ Aanduidingen leesbaar aanwezig op: takel, strop, band, sluiting, ... ☐ Visueel in orde ? ☐ Machinist chauffeur in bezit van certificaat ? ☐ ...	
ELECTRICITEIT ☐ Elektrische installatie in goede staat ? ☐ Paddestoel / kast in orde ? ☐ Verlengkabels, stekkers, ... in orde ? ☐ Aarding geplaatst ? ☐ Elektrisch handgereedschap in orde ? ☐ Gloei apparatuur in orde ? ☐ Generatoren in orde ? ☐ Lastransfo's in orde ? ☐ ...	CHEMICALIEN ☐ Opschriften per stof aanwezig ? ☐ Gevaarsetikettering correct ? ☐ Opvang bij spills aanwezig ? ☐ Beschermingsmiddelen aanwezig ? ☐ Opslag conform de wetgeving ? ☐ Opslag chemisch afval aanwezig ? ☐ ...	
WEGEN, TERREINEN, VERKEER ☐ Bebording aanwezig ? ☐ Signalering geplaatst (dag) ? ☐ Signalering geplaatst (nacht) ? ☐ Straatverlichting voldoende ? ☐ Wegblokkering gemeld ? ☐ Graafwerk afzetting geplaatst ? ☐ Talud of keerwand noodzakelijk ? ☐ ...	OVERIGE VEILIGHEIDSPUNTEN ☐ Propaan-Butaan opslag conform ? ☐ Vluchtwegen aangegeven ? ☐ Werkvergunning, instructie, ... in orde ? ☐ Afzetting op hoogten ? ☐ ...	

☑ = Correct

■ = Niet acceptabel

☐ = Niet van toepassing

Veiligheid self-audit lijst		Werkdocument 4 Pagina 2/3
Inspectiedatum :	Inspectie door :	Aannemer :
KANTOOR, KANTINE, KLEED-, WAS- OF SANITAIRE RUIMTEN ☐ Staat het gebouw voldoende ver van de wegkant ? ☐ Is de tussenruimte voldoende groot ? ☐ Orde en netheid rondom huisvesting correct ? ☐ Toegangen veilig bereikbaar, verlichting aanwezig ? ☐ Nooddeuren voorzien van panieksluiting ? ☐ Pictogram vluchtweg nooduitgang geplaatst ? ☐ Brandblussers aanwezig (6 kg per 30 m ²) ? ☐ EHBO trommel aanwezig? ☐ Elektrische verwarming met thermostatische regeling geïnstalleerd ? ☐ Elektrische verwarmingen niet afgedekt ? ☐ Hoofdstroom schakelaar bereikbaar ? ☐ Elektrische installatie conform ? ☐ ...		
HYGIENE ☐ Kantoor (vloer, asbak, prullenmand, ramen) ☐ Kantine (tafels, koelkast, machines, ventilatie, afval) ☐ Was- en kleedruimtes (ventilatie, was & douche installatie, rioolaansluiting) ☐ Sanitaire ruimtes (algemene reinheid, rioolaansluiting) ☐ Magazijn (opslag, paden, los- en hijsmiddelen) ☐ ...		
CONTAINER VOOR MATERIAAL OPSLAG ☐ Veilig bereikbaar ? ☐ Elektrische installatie conform ? ☐ Zijn opslagrekken geborgd tegen omvallen ? ☐ Bevat container ontvlambare of explosieve stoffen ? ☐ Brandblussers aanwezig (6 kg per 30 m ²) ? ☐ ...		
LOODSEN ☐ Heeft loods vlakke vloer ? ☐ Veilige toegang voor persoon en materieel ? ☐ Elektrische installatie conform ? ☐ Aarding aanwezig ? ☐ Indien loods ook werkplaats is, is een vluchtdeur aanwezig ? ☐ Brandblussers aanwezig (6 kg per 30 m ²) ? ☐ ...		
CONTAINER IN GEBRUIK ALS WERKPLAATS ☐ Conform ARAB ? ☐ Mechanische ventilatie voldoende inwendige hoogte - 180 cm ? ☐ Verlichting aanwezig ? ☐ Brandblussers aanwezig (6 kg per 30 m ²) ? ☐ Ruimte vrij van brandbare vloeistof en gas ? ☐ Vloer schoon ? ☐ Ingang goed toegankelijk ? ☐ ...		

☑ = Correct

■ = Niet acceptabel

☐ = Niet van toepassing

Veiligheid self-audit lijst	Werkdocument 4
------------------------------------	----------------

Inspectiedatum :		Inspectie door :		Aannemer :	
<u>GRONDWERKEN</u> ☐ Ondergrondse leidingen gelokaliseerd en aangeduid ? ☐ Ondergrondse leidingen buiten gebruik ? ☐ Doorgangen vrijgehouden ? ☐ Veilige stockage van materiaal ? ☐ ...			<u>AFBRAAKWERKEN</u> ☐ Personen beschermd tegen lawaai ? ☐ Personen en omgeving beschermd tegen vallende voorwerpen ? ☐ Controle van hefwerktuigen en toebehoren ? ☐ Lasten aangeslagen door gebrevetteerde riggers ? ☐ Vrije of beschermde doorgangen ? ☐ Openingen afgezet met vaste omheining ? ☐ Ordelijk stockeren en afvoer van afval ? ☐ ...		
<u>WERKEN OP VERSCHILLENDE NIVEAUS</u> ☐ Aangepaste doorgangen boven putten ? ☐ Aangepaste doorgangen rond putten ? ☐ Bescherming tegen grondverzakking ? - berekening van stabiliteit - bescherming tegen afkalven - aanbrengen van schoren ☐ ...			<u>BRONBEMALING</u> ☐ Putten gedempt ? ☐ Geven de leidingen struikelgevaar ? ☐ ...		
<u>BETONWERKEN</u> ☐ Voorzieningen tot het veilig betreden van ingesloten plaatsen ? ☐ Gebruik van stabiele (bij voorkeur metalen) bekistingelementen ☐ ...			<u>HIJSWERKEN</u> ☐ Zijn alle risico's onderzocht ? - loskoppelen van installatie - ledigen van installatie - vrije doorgangen - capaciteiten en mobiliteit ☐ Zijn toegangen afgezet ? ☐ Blijven doorgangen veilig ? ☐ Is gebrevetteerde rigger aanwezig ? ☐ ...		
<u>SONDERING</u> ☐ Gebruik van doeltreffend en geëigend materieel ☐ Gegevens beschikbaar op plan ? ☐ Leidingen aangeduid ? ☐ ...			<u>MACHINES / MATERIEEL</u> ☐ Keurplichtige installatie gekeurd ? ☐ Alle machines in goede staat ? ☐ Elektrische installatie in orde ? ☐ ...		
<u>MANIPULATIES</u> ☐ Installatie geledigd ? ☐ Afsluiters gesloten en gevaar gesignaleerd ? ☐ Gevaarlijke producten veilig ? - doelmatig ingeblokt - gevaaridentificatie aanwezig - preventiemaatregelen aangeduid ☐ Grondige controle voor ingebruikname ?			<u>ELEKTRICITEIT</u> ☐ Installatie gekeurd voor indienstname ? ☐ Installatie onder spanning gesignaleerd ? ☐ Installatie startensklaar gesignaleerd ? ☐ Interventies met persoonlijk hangslot ? ☐ Signalisatie "VERBODEN SCHAKELEN" ? ☐ ...		

☑ = Correct

■ = Niet acceptabel

□ = Niet van toepassing

11.6.5. Werkdocument 5: Formuleren van opmerkingen

Formuleren van opmerkingen	Werkdocument 5
<p>Ondergetekende, van de onderneming, , wenst een opmerking te formuleren naar de werfleiding. De werfleiding verplicht zichzelf een antwoord te formuleren op elke opmerking die geformuleerd wordt via deze georganiseerde weg.</p> <p><u>Opmerking</u></p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>Datum:</p> <p>Naam en handtekening van de aannemer:</p> <p>Voor:</p>	
<p><u>Gevolgen</u></p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>Datum:</p> <p>Naam en handtekening van de werfleiding:</p> <p>Voor:</p>	

11.6.6. Werkdocument 6: Verklaring van veiligheids- en gezondheidsintentie

Ik onderteken, manager van het bedrijf....., bedrijfsnummer : Verklaar om geïnformeerd te zijn als er 2 bedrijven gelijktijdig of achtereenvolgend bezig zijn op de werfplaats, dat ik de werken niet mag beginnen totdat een Veiligheids- en gezondheidscoördinator aangewezen is. Ik zal CS&S in haar missie helpen. Ik verklaar het Health Security Plan (HSP), opgesteld door S.H.A bvba, ivm dit project (zie hoofdtitel) te hebben ontvangen en gelezen. De HSP bevat een arbeidsreglement (veiligheidsaspecten), de risico's en preventiemaatregelen van de veiligheidsvoorschriften in acht te nemen door de werknemers op de werfplaats.

Deze risico-analyse is niet limitatief (onverwachtingen,...) en moet bijgevuld worden door ons bedrijf door onze individuele plan van veilig- en gezondheid, die de risico's die specifiek zijn aan ons bedrijf op dit werfplaats aangeeft. Ons SVGP heeft als doel om aan de eisen van de HSP van CS&S te voldoen en de veiligheidsvoorschriften van ons werking te integreren. Voor ons is de veiligheid op de werfplaats en een dag zonder een arbeidsongeval van essentieel belang. Ook, beloof ik om de veiligheidsvoorschriften door ons werknemers en die van ons onderaannemers te laten respecteren.

Ik beloof voor de start van de werkzaamheden:

- Om ons Preventieadviseur te informeren (of een bevoegde extern adviseur) over de inhoud van de HSP en om hem te vragen om samen te werken of om een specifieke plan (indien het nog niet bestaat) van veiligheid en gezondheid van de specifieke jaarlijkse actieplan van de veiligheid en gezondheid van ons bedrijf.
- Om lid te worden van de HSP van CS&S en onze SVGP en het contract dat ik door zal brengen met mijn onderaannemers.

Ik beloof om tijdens de werkzaamheden:

- iedere werknemer (die van ons bedrijf en die van onze onderaannemers) op de werfplaats te verwelkomen, met de werknemers in hun eigen taal te communiceren en in vorm van schriftelijke instructies de voorschriften van HSP en onze individuele veiligheidsplan samen met de arbeidsreglement van de werfplaats. Een werknemer die niet verwelkomd wordt en die het document niet heeft getekend, mag niet werken.
- Iedere werknemer de veiligheidsinstructies die gecommuniceerd word door de opdrachtgever, de architect of de Veiligheidscoördinator en ons Preventieadviseur te laten weten tijdens hun bezoeken of per mail,...

Ik beloof om:

- het nodige te doen wat betreft het materieel (collectieve beschermingsmiddelen, persoonlijke beschermingsmiddelen, organisatie, communicatie, ...) om de veiligheids- en gezondheidsvoorschriften van de werknemers op de werkplaats van de HSP en hierboven, door onze werknemers en die van onze onderaannemers te laten respecteren.

Gelezen en goedgekeurd,

De manager / Administrator van het bedrijf :

Naam / voornaam :

Exacte functie : ;

Handtekening:

Datum:.....

O In bijlage, ons verwezen Specific Safety Plan van de veiligheid door onze Preventieadviseur.

Identificatieblad voor aannemer	Werkdocument 7 Pagina 1/3
Firma :	
<p>De ondergetekende verklaart aan de opdrachtgever de veiligheids- en gezondheidsplan goed heeft ontvangen en zal voldoen. De aannemer bevestigt dat hij daarvan bewust is en dat hij dit zal respecteren samen met zijn werknemers en die van zijn onderaannemers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • geldende regelgeving • de bepalingen van zijn eigen specifieke veiligheidsplan • de bepalingen van de werfreglement 	
<p>Voor de uitvoering van de werken gelden volgende identificatie - gegevens</p> <p>Firma: Naam: Adres: Telefoon: Fax: R.S.Z.: B.T.W.:</p> <p>Datum van bestelling: Aard van de werken: Vermoedelijke begindatum: einddatum:</p> <p>Voorzien aantal werknemers op de werf: Voorzien aantal werfvoertuigen op de werf:</p>	
<p>Keuringsorganisme: Naam: Adres: Telefoon: Fax:</p>	

Identificatieblad voor aannemer Firma :	Werkdocument 7 Pagina 2/3
Ondernemingshoofd: Naam: Telefoon: Fax:	
Preventieadviseur: Naam: Telefoon: Fax:	
Projectleider: Naam: Telefoon: Fax:	
Werfleider: Naam: Telefoon: Fax:	
Veiligheidskundige op de werf: Naam: Telefoon: Fax:	
Eerste hulpverlener (aanwezig op de werf): Naam: Brevet: Middelen: Telefoon: Fax:	
Verzekeraar arbeidsongevallen: Naam: Adres: Telefoon: Fax:	

Identificatieblad voor aannemer. Firma :	Werkdocument 7 Pagina 3/3
Arbeidsgeneesheer: Naam: Telefoon: Fax: <i>Indien externe dienst:</i> <i>Naam:</i> <i>Adres:</i> <i>Telefoon:</i> <i>Fax:</i>	
Identificatie onderaannemers: Naam: Adres: Ondernemingshoofd: Telefoon: Fax:	
Identificatie onderaannemers: Naam: Adres: Ondernemingshoofd: Telefoon: Fax:	
Identificatie onderaannemers: Naam: Adres: Ondernemingshoofd: Telefoon: Fax:	
Datum: Handtekening:	

11.6.8. Werkdocument 8: SVGP analyse voor aannemers

SVGP analyse voor aannemers				Werkdocument 8 Pagina 1/2				
Opmerkingen over de SVGP geven op (DD-MM-JJ)..... Ter attentie van de projectmanager (onderaannemer + voornaam + naam) :								
U heeft de verantwoordelijkheid a) om ons dit document ondertekend door jullie preventieadviseur terug te sturen. b) om aan onderstaande opmerkingen te antwoorden en door jullie specifieke veiligheids- en gezondheidsplan (SVGP) aan te passen. c) om ons per mail jullie SVGP verbeterd en ondertekend door jullie preventieadviseur op te sturen								
Ter herrinerig : zie Veiligheids- en gezondheidsplan (VGP) SHA voor meer informatie - Iedere aannemer/onderaannemer is verplicht om zijn eigen SVGP op te stellen die van toepassing zijn i.v.m. de activiteiten die hij aanbiedt. - Dit laatste heeft tot doel een inventaris en een volledige evaluatie van de verwachte risico's van de aannemer tijdens de uitvoering van het project. - Dit om preventieve beschermingsmaatregelen en beschermingsmiddelen voor te stellen. - De maatregelen die voorgesteld en beschreven zijn in de VGP en de SVGP moeten gerespecteerd worden. - Ze impliceren een verantwoordelijkheid van de werkgever en zijn onderaannemers die vermoedelijk binnen dezelfde beschrijvende maatregelen zullen werken.				Goed	Matig	Ontbrekend	Te vervullen	Opmerking
1. Identificatie van het bedrijf (naam en adres) :								
a. Mensen die deel uitmaken van de hiërarchie op de werfplaats (organigram)								
b. Preventieadviseur								
c. De taal van alle interne en externe communicatie								
d. De verzekeringsmaatschappij en verzekeringsrecht								
2. De naam en gegevens van de contactpersoon (aannemer)								
3. De organisatie van eerste hulp op werfplaats :								
a. Noodnummer – evacuatieprocedure								
b. Lijst van de hulpverleners								
c. EHBO-kit – brancards - andere								
4. De aard van de werkzaamheden in dit project								
5. Een verspreiding van de werken, inclusief de verwachte timing van de werken								
6. De resultaten van de risicoanalyse en preventiemaatregelen :								
a. ontwikkeling van het werf : sluiting – toegang – verkeer – installatie								
b. Interferentie met het publiek								
c. Communicatie : Kick-off meetings - Toolbox meeting - Begeleiding								
d. Hantering: bebakening – gebruik van hijsmiddelen - élinguage								
e. Elektrische distributie : materiaal IP44 – overeenstemming - verlichting								
f. Valrisico : toegang tot hoogpunt – collectieve bescherming - stijgers								
g. Strijd tegen lawaai								
h. Strijd tegen stof								
i. Verluchting								
j. EPI : helm – bril – beschermende kleding – veiligheidsschoenen – fluorescerende jas – harnas en valbeveiliging								
k. Preventie en strijd tegen het brand : brandblusapparaat – branddetectie								
l. Onderaannemer								
l. consignatie								
7. Het aantal werknemers in het kader van dit project								
8. De naam en gegevens van de expert in veiligheid op werf (als aantal werknemers >50)								
9. De aard en hoeveelheid van de opgeslagen producten								

SVGP analyse voor aannemers		Werkdocument 8 Pagina 2/2				
10. De aard en hoeveelheid van de machines die zich op de werfplaats bevinden						
11. S&S-verslagen van de opgeslagen producten						
12. Geldige rapporten van wettelijk verplichte controles						
13. Geldige rapporten met vereist wettelijke kennisgeving						
14. Implantatieplannen van gebieden die gereserveerd zijn voor de betrokken						
15. Het bewijs van de medisch onderzoek voor veiligheidsfuncties						
16. Andere documenten die belangrijk zijn voor de veiligheid:						
a. Elevatieplannen voor mobiele kranen en torenkranen						
b. Beschrijving en beschermingsmaatregelen van radioactieve bronnen						
c. Gevarencategorie voor laserstralen apparaten						
d. Veiligheidsinstructie fiches mbt het gebruik van de machines.						

11.7. Bijlage 7 : Bronvermelding reglementeringen

Niet exhaustieve lijst van reglementeringen dat moten gerespecteerd worden :

1. Laatste editie van het Algemeen reglementering voor de arbeidsbescherming.
2. Wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en alle de uitvoeringsbesluiten. De codex over het welzijn op het werk.
3. Normen, voorschriften en handleiding gepubliceerd door het Bureau voor Normalisatie.
4. Elektrische reglementering: Laatste editie van het Algemeen Reglement op de Elektrische Installaties, KB van 10 maart 1981 en zijn addenda.
5. Het Koninklijke Besluit van 17 juni 1997 (BS van 19 september 97) betreffende de veiligheids- en gezondheidssignalisatie.
6. Het Koninklijke Besluit van 4 mei 1999 (BS van 4 juni 1999) die het Koninklijke Besluit van 12 augustus 1993 modificeert betreffende et gebruik van mobiele arbeidsmiddelen.
7. Het Koninklijke Besluit van 27 mars 1998 betreffende het beleid inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk.
8. Het Koninklijke Besluit van 19 januari 2005 betreffende de bescherming van de werknemers tegen tabaksrook.
9. Het Koninklijke Besluit van 31 augustus 2005 betreffende het gebruik van arbeidsmiddelen voor tijdelijke werkzaamheden op hoogte.
10. Het Koninklijke Besluit van 16 maart 2006 betreffende de bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling aan asbest gemodificeerd door Het Koninklijke Besluit van 08 juni 2007.
11. Het Koninklijke Besluit uitvoerbaar op 1 januari 1995 (BS van 31 mei 1995) voor de uitvoering van de richtlijnen van de Europese Gemeenschappen betreffende onderlinge aanpassing van de wetgevingen der lidstaten betreffende de machines en zijn bijlages I tot V
12. Het Koninklijke Besluit van 4 mai 1999 (BS van 4 juin 1999) betreffende l'utilisation d'équipements de travail mobiles ;
13. Het Koninklijke Besluit van 12 augustus 1993 (BS van 28 september 1993) betreffende het gebruik van arbeidsmiddelen;
14. Het Koninklijke Besluit van 12 augustus 1993 (BS van 29 september 1993) betreffende het gebruik van arbeidsmiddelen;
15. Het Koninklijke Besluit van 4 mai 1999 (BS van 4 juin 1999) betreffende het manueel hanteren van lasten ;
16. Het Koninklijke Besluit van 7 augustus 1995 (BS van 15 septembre 1995) betreffende de uitrusting van de persoonlijke beschermingen en zijn bijlages I en II;
17. Het Koninklijke Besluit van 2 december 1993 (BS van 29 december 1993) betreffende de bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling aan kankerverwekkende en mutagene agentia op het werk.
18. Het Koninklijke Besluit van 22 juni 1999 betreffende het op de markt brengen van apparaten en beveiligingssysteem bedoeld voor plaatsen waar ontploffingsgevaar kan heersen.
19. Het Koninklijke Besluit van 26 mars 2003 betreffende het welzijn van de werknemers die door explosieve atmosferen gevaar kunnen lopen.
20. Het Koninklijke Besluit van 25 avril 1997 betreffende de bescherming van de werknemers tegen de risico's voortkomende uit ioniserende straling.
21. Het Koninklijke Besluit van 19 januari 2005 betreffende de bescherming van de werknemers tegen tabaksrook.
22. Een apotheekdoos « E.H.B.O. » opgesteld volgens het KB van 15 december van 2010 inzake van de E.H.B.O.

11.8. Bijlage 8: EPC pour travaux ultérieurs

11.9. Bijlage 9 : Intégration van de hoofd-CBM in de planning van de werken

11.10.. Bijlage 10 : Hijsplan voorbeeld

11.11. Bijlage 11: Extract van het Koninklijke Besluit van 25 januari 2001

11.11.1. Specifieke verplichtingen van de aannemers

Art. 50 :

Onverminderd de verplichtingen die zij hebben ingevolge andere bepalingen inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, **passen de aannemers de algemene preventiebeginselen toe** bedoeld in artikel 5 van de wet, inzonderheid wat betreft:

- 1 het in goede orde en met voldoende bescherming van de gezondheid in stand houden van de bouwplaats;
- 2 de keuze van de plaatsing van de werkplekken rekening houdend met de toegangsmogelijkheden tot de werkplekken, en de vaststelling van verplaatsings- of verkeerswegen of zones;
- 3 de voorwaarden van intern transport en interne behandeling van de materialen en het materieel;
- 4 het onderhoud, de controle vóór inbedrijfstelling en de periodieke controle van de installaties en toestellen, ten einde gebreken te voorkomen die de veiligheid en gezondheid van werknemers in gevaar kunnen brengen;
- 5 de afbakening en inrichting van zones voor definitieve en tussenopslag van verschillende materialen, in het bijzonder wanneer het gaat om gevaarlijke materialen of stoffen;
- 6 de voorwaarden voor de verwijdering van gevaarlijke materialen;
- 7 de opslag en de verwijdering of afvoer van afval en puin;
- 8 de aanpassing van de daadwerkelijke duur van de verschillende soorten werken of werkfasen, afhankelijk van de evolutie van de bouwplaats;
- 9 de samenwerking tussen de aannemers;
- 10 de wederzijdse inwerkingen met exploitatie- of andere activiteiten ter plaatse op, of in de nabijheid van, de bouwplaats.

Hiertoe passen zij de voorschriften toe bedoeld in de bijlage III, voor zover er geen specifieke of strengere bepalingen zijn die zijn vastgesteld in uitvoering van de wet.

Art. 51 :

In geval van gelijktijdige of achtereenvolgende aanwezigheid op eenzelfde bouwplaats van minstens twee aannemers, met inbegrip van de zelfstandigen, **moeten deze samenwerken bij de uitvoering van de maatregelen inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk**. Rekening houdend met de aard van de activiteiten, coördineren de aannemers hun optreden met het oog op de voorkoming van en de bescherming tegen beroepsrisico's. Wanneer het gaat om werkgevers moeten deze hun respectievelijke werknemers en hun vertegenwoordigers over deze risico's en de preventiemaatregelen inlichten.

Art. 52 :

- 1§** De aannemers moeten, overeenkomstig de instructies die zij moeten raadplegen of die zij ontvangen hebben, zorg dragen voor de veiligheid en de gezondheid van de andere betrokken personen, en, indien zij persoonlijk een beroepsactiviteit op de bouwplaats uitoefenen, eveneens zorg dragen voor hun eigen veiligheid en gezondheid.
- 2§** Daartoe moeten zij, overeenkomstig de instructies:
- 1** op de juiste wijze gebruik maken van machines, toestellen, gereedschappen, gevaarlijke stoffen, vervoermiddelen en andere middelen;
 - 2** op de juiste wijze gebruik maken van de persoonlijke beschermingsmiddelen die zij ter beschikking hebben en die na gebruik weer opbergen;
 - 3** de specifieke veiligheidsvoorzieningen van met name machines, toestellen, gereedschappen, installaties en gebouwen niet willekeurig uitschakelen, veranderen of verplaatsen en deze veiligheidsvoorzieningen op de juiste manier gebruiken;
 - 4** de coördinator-verwezenlijking, de andere aannemers en de diensten voor Preventie en Bescherming op het werk, onmiddellijk op de hoogte stellen van elke werksituatie waarvan zij redelijkerwijs kunnen vermoeden dat ze een ernstig en onmiddellijk gevaar voor de veiligheid of de gezondheid met zich meebrengt, evenals van elk gebrek vastgesteld in de beschermingssystemen;
 - 5** **bijstand verlenen aan de coördinator-verwezenlijking**, aan de verschillende aannemers en aan de diensten voor Preventie en Bescherming op het werk, **zolang dat nodig is**, om hen in staat te stellen alle taken uit te voeren of aan alle verplichtingen te voldoen die hen met het oog op de bescherming van het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en van de veiligheid en de gezondheid van de andere personen op het werk zijn opgelegd;
 - 6** **bijstand verlenen aan de coördinator-verwezenlijking**, aan de verschillende aannemers en aan de diensten voor Preventie en Bescherming op het werk, **zolang dat nodig is**, om alle aannemers in staat te stellen ervoor te zorgen dat het arbeidsmilieu en de arbeidsomstandigheden veilig zijn en geen risico's opleveren voor de veiligheid en de gezondheid binnen hun werkterrein

Art. 53 :

Teneinde hun eigen welzijn op het werk alsook dat van de andere op de tijdelijke of mobiele bouwplaats aanwezige personen te vrijwaren, gebruiken, onderhouden en controleren de zelfstandigen en de werkgevers, die zelf een beroepsactiviteit op de bouwplaats uitoefenen, de arbeidsmiddelen en de persoonlijke beschermingsmiddelen die zij op de bouwplaats inzetten, en laten deze controleren, overeenkomstig de bepalingen van de hierna opgesomde koninklijke besluiten en op dezelfde wijze als de werkgevers hiertoe verplicht zijn:

- het koninklijk besluit van 12 augustus 1993 betreffende het gebruik van arbeidsmiddelen;
- het koninklijk besluit van 4 mei 1999 betreffende het gebruik van mobiele arbeidsmiddelen;
- het koninklijk besluit van 4 mei 1999 betreffende het gebruik van arbeidsmiddelen voor het heffen of hijsen van lasten;
- het koninklijk besluit van 13 juni 2005 betreffende het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen;
- het koninklijk besluit van 31 augustus 2005 betreffende het gebruik van arbeidsmiddelen voor tijdelijke werkzaamheden op hoogte.

11.12. Bijlage 12: Extract van de Wet van Welzijn van 4 augustus 1996**11.12.1. Algemene preventiebeginselen alsook de beginselen die tijdens de verwezenlijking van de bouwplaats dienen te worden nageleefd door de aannemers:****Art. 4.- [...]**

Het welzijn wordt nagestreefd door maatregelen die betrekking hebben op:

1. de arbeidsveiligheid;
2. de bescherming van de gezondheid van de werknemer op het werk;
3. de psychosociale aspecten van het werk;
4. de ergonomie;
5. de arbeidshygiëne;
6. de verfraaiing van de arbeidsplaatsen;
7. de maatregelen van de onderneming inzake leefmilieu, wat betreft hun invloed op de punten 1° tot 6°.

[...]

Art. 5.- § 1. De werkgever treft de nodige maatregelen ter bevordering van het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk.

Daartoe past hij de volgende algemene preventiebeginselen toe:

- a) risico's voorkomen;
- b) de evaluatie van risico's die niet kunnen worden voorkomen;
- c) de bestrijding van de risico's bij de bron;
- d) de vervanging van wat gevaarlijk is door dat wat niet gevaarlijk of minder gevaarlijk is;
- e) voorrang aan maatregelen inzake collectieve bescherming boven maatregelen inzake individuele bescherming;
- f) de aanpassing van het werk aan de mens, met name wat betreft de inrichting van de werkposten, en de keuze van de werkkuitrusting en de werk- en productiemethoden, met name om monotone arbeid en tempogebonden arbeid draaglijker te maken en de gevolgen daarvan voor de gezondheid te beperken;
- g) zo veel mogelijk de risico's inperken, rekening houdend met de ontwikkelingen van de techniek;
- h) de risico's op een ernstig letsel inperken door het nemen van materiële maatregelen met voorrang op iedere andere maatregel;
- i) de planning van de preventie en de uitvoering van het beleid met betrekking tot het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk met het oog op een systeembenadering waarin onder andere volgende elementen worden geïntegreerd: techniek, organisatie van het werk, arbeidsomstandigheden, sociale betrekkingen en omgevingsfactoren op het werk;
- j) de werknemer voorlichten over de aard van zijn werkzaamheden, de daaraan verbonden overblijvende risico's en de maatregelen die erop gericht zijn deze gevaren te voorkomen of te beperken:
 - bij zijn indiensttreding;
 - telkens wanneer dit in verband met de bescherming van het welzijn noodzakelijk is;
- k) het verschaffen van passende instructies aan de werknemers en het vaststellen van begeleidingsmaatregelen voor een redelijke garantie op de naleving van deze instructies.
- l) het voorzien in of het zich vergewissen van het bestaan van de gepaste veiligheids- en gezondheidssignalering op het werk, wanneer risico's niet kunnen worden voorkomen of niet voldoende kunnen worden beperkt door de collectieve technische beschermingsmiddelen of door maatregelen, methoden of handelwijzen in de sfeer van de werkorganisatie.

Art. 5.- § 2. De werkgever bepaalt:

- a) de middelen waarmee en de wijze waarop het in § 1 bedoelde beleid inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk kan worden gevoerd;
- b) de bevoegdheid en verantwoordelijkheid van de personen belast met het toepassen van het beleid inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk. De werkgever past zijn welzijnsbeleid aan in het licht van de opgedane ervaring, de ontwikkeling van de werkmethoden of de arbeidsomstandigheden.

[...]

Art. 15.- De personen die [...] op enigerlei wijze betrokken zijn bij de verplichtingen in verband met werkzaamheden op een tijdelijke of mobiele bouwplaats passen de algemene preventiebeginselen bedoeld in artikel 5 toe.

11.13. Annexe 13: Leuningen voorbeelden (muren, vloeren,...)